

OBSAH

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
2.1	VELIKOST A ÚPLNOST ŠKOLY	5
2.2	VYBAVENÍ ŠKOLY	5
2.3	CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	6
2.4	GRANTY A GRANTOVÁ POLITIKA ŠKOLY	7
2.5	PROJEKTY A PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ	7
2.6	ŽÁKOVSKÝ PARLAMENT	7
2.7	SPOLUPRÁCE S RODIČI	7
2.8	ŠKOLSKÁ RADA.....	8
2.9	TŘÍDNÍ DŮVĚRNÍCI	8
2.10	ŠKOLNÍ DRUŽINA	8
2.11	PARTNEŘI ŠKOLY A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	8
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	9
3.1	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A POJETÍ ŠVP	9
3.2	Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu	10
3.3	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE.....	13
3.4	STRATEGIE NAPLŇOVÁNÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ	15
3.5	PÉČE O ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	16
3.5.1	<i>Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení .....</i>	<i>17</i>
3.5.1.1.	<i>Specifika vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení.....</i>	<i>18</i>
3.5.2	<i>Vzdělávání žáků s poruchami chování.....</i>	<i>19</i>
3.5.3	<i>Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními .....</i>	<i>20</i>
3.6	PÉČE O TALENTOVANÉ A MIMOŘÁDNĚ NADANÉ ŽÁKY	21
3.6.1	<i>Zájmové kroužky.....</i>	<i>22</i>
3.7	POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE	22
3.7.1	<i>Hlavní úkoly.....</i>	<i>23</i>
3.7.2	<i>Úkoly výchovného poradce.....</i>	<i>23</i>
3.7.3	<i>Harmonogram roční činnosti výchovného poradenství ve školním roce.....</i>	<i>23</i>
3.7.3.1	<i>Výchovné poradenství v oblasti SPU.....</i>	<i>23</i>
3.7.3.2	<i>Výchovné poradenství v oblasti volby povolání.....</i>	<i>24</i>

3.8	ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	25
4	UČEBNÍ PLÁN	29
4.1	POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU	30
5	UČEBNÍ OSNOVY	33
5.1	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	33
5.1.1	<i>Charakteristika vzdělávací oblasti</i>	33
5.1.2	<i>Český jazyk a literatura</i>	33
5.1.3	<i>Anglický jazyk</i>	38
5.1.4	<i>Německý jazyk</i>	45
5.2	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	48
5.2.1	<i>Matematika</i>	49
5.3	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	57
5.3.1	<i>Informační a komunikační technologie</i>	57
5.4	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	60
5.4.1	<i>Prvouka</i>	60
5.4.2	<i>Vlastivěda</i>	63
5.4.3	<i>Přírodověda</i>	65
5.5	ČLOVĚK A SPOLEČNOST	68
5.5.1	<i>Občanská výchova</i>	66
5.5.2	<i>Dějepis</i>	71
5.6	ČLOVĚK A PŘÍRODA	75
5.6.1	<i>Chemie</i>	77
5.6.2	<i>Fyzika</i>	80
5.6.3	<i>Přírodopis</i>	83
5.6.4	<i>Zeměpis</i>	87
5.7	UMĚNÍ A KULTURA	90
5.7.1	<i>Hudební výchova</i>	90
5.7.2	<i>Výtvarná výchova</i>	96
5.8	ČLOVĚK A ZDRAVÍ	101
5.8.1	<i>Tělesná výchova</i>	101
5.8.2	<i>Výchova ke zdraví</i>	105
5.9	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	108
5.9.1	<i>Pracovní činnosti</i>	108

5.10	POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	114
5.10.1	<i>Anglická konverzace</i>	114
5.10.2	<i>Informatika</i>	117
5.10.3	<i>Multikulturní výchova</i>	118
5.10.4	<i>Přírodovědná praktika</i>	121
5.10.5.	<i>Sportovní aktivity</i>	123
5.10.6.	<i>Technické práce</i>	125
5.10.7.	<i>Cvičení z matematiky</i>	128
5.10.8.	<i>Psaní všemi deseti</i>	130
5.10.9.	<i>Kulturně-historický seminář</i>	132
5.10.10.	<i>Informatika a počítačová grafika</i>	134
5.10.11.	<i>Mediální výchova</i>	135
5.11	PŘEDMĚT SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ PÉČE.....	138
6	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A JEJICH AUTOEVALUACE	143
6.1	PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ.....	143
6.2	HODNOCENÍ ŽÁKŮ NA 1. STUPNI	143
6.3	HODNOCENÍ ŽÁKŮ NA 2. STUPNI	146
6.3.1	<i>Jazyk a jazyková komunikace</i>	146
6.3.2	<i>Matematika a její aplikace</i>	147
6.3.3	<i>Informační a komunikační technologie</i>	148
6.3.4	<i>Člověk a společnost</i>	149
6.3.5	<i>Člověk a příroda</i>	151
6.3.6	<i>Umění a kultura</i>	153
6.3.7	<i>Člověk a zdraví</i>	154
6.3.8	<i>Člověk a svět práce</i>	156
6.3.9	<i>Povinně volitelné předměty</i>	157
7	AUTOEVALUACE ŠKOLY	160

Příloha č. 1 - ŠVP PT

Příloha č. 2 - ŠVP ŠD

1 Identifikační údaje

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

IANUA SCHOLAE RESERATA

Brána školy otevřená

Předkladatel

Základní škola Nová Paka, Husitská 1695, PSČ 509 01

IČO: 70947384
IZO: 102206368
REDIZO: 600092437
Ředitel školy: Mgr. Zdeněk Burkert
Zástupce ředitele: Mgr. Eva Mládková
Koordinátor ŠVP: Mgr. Petra Tauchmanová, PhDr. Štěpánka Hetfleischová
Kontakty: telefon: 493 723 322
fax: 493 723 322
e-mail: info@skolahusitska.cz
web: www.skolahusitska.cz

Zřizovatel školy

Městský úřad Nová Paka, Dukelské nám. 39, PSČ 509 24
IČO: 271 888, telefon: 493 760 125, www.munovapaka.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2007

Upravená verze: od 2. 9. 2019

ŠVP byl projednán školskou radou dne: 2. 9. 2019

.....
Mgr. Zdeněk Burkert v.r.
ředitel školy

.....
razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola Nová Paka, Husitská 1695 je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Na prvním i druhém stupni jsou zpravidla dvě třídy v ročníku. Kapacita školy je 540 žáků a kapacita školní družiny je 120 žáků. V souladu se Zákonem 561/2004 Sb. je od 1.9.2005 ve škole „Přípravná třída“ pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními.

Budova základní školy byla slavnostně otevřena 1. 9. 1986 a je pokračováním Základní školy Nová Paka, Kumburská 740, odkud byla přestěhována do nově vybudovaného areálu vystavěného v akci „Z“. Je situována do oblasti novopacké čtvrti Žižkov s dostupností dětí z celého města včetně přespolních žáků. Autobusová zastávka i vlakové nádraží je cca 300 metrů od budovy školy. Areál školy tvoří celkem čtyři pavilóny navzájem propojené spojovacími chodbami.

Vybrané ukazatele

Školní rok	Počet tříd	Počet žáků	Počet oddělení ŠD	Přepočtený počet ped. pracovníků
2011/2012	15	288	4	24
2012/2013	15	291	4	24
2013/2014	14	296	4	24
2014/2015	14	307	4	24
2015/2016	14	328	4	25
2016/2017	14	327	4	26

2017/2018	14	318	4	24
2018/2019	15	324	4	27
2019/2020	16	313	4	30

Vybavení školy

Škola má v současné době novou vlastní tělocvičnu, která byla slavnostně otevřena 17. listopadu 2009, neboť původní tělocvična byla k 3. 2. 2006 statikem uzavřena z důvodu špatné konstrukce střešní krytiny, nevyhovujícího stavu oken a postupně se zhoršujícího stavu podlahové krytiny (parket). Zřizovatel finance na již otevřený objekt získal ze státního rozpočtu (10 mil. Kč) a ostatní financoval z vlastních zdrojů. Tělocvična je využívána nejen žáky školy na povinnou tělesnou výchovu, ale také kroužky ASŠK a sportující novopackou veřejností. Ve škole je zřízena žákovská knihovna. V počítačové učebně je celkem šestnáct žákovských počítačů v síti a jedna učitelská stanice. Škola v současné době disponuje celkem osmi interaktivními tabulemi pro zefektivnění moderních metod výuky. Pro vyučování pracovních činností má škola k dispozici plně vybavenou školní dílnu. Hudební výchova se vyučuje v sále multimediální výchovy, kde je zároveň možnost pořádat kulturní pořady pro cca 100 diváků. Učebna multimediální výchovy je vybavena interaktivní tabulí a zařízením pro přenos signálu do dataprojektoru z televize, digitálního satelitu, videa a DVD. Přístup na internet mají žáci v počítačové učebně a od školního roku 2007-2008 navíc ještě ve dvou volně přístupných stanicích pro veřejný internet ve vestibulu školy. Odborná učebna fyziky a chemie byla nově zrekonstruována a vybavena moderní projekční technikou pro přenos kamerového systému činností do dataprojektoru včetně internetového informačního sběru dat. Rekonstrukcí prošla také odborná učebna přírodopisu, kdy bylo rovněž instalováno zařízení pro výuku v souladu s výstupy ze školního vzdělávacího programu. Školní jídelna je propojena s pavilony školy chodbou a je samostatným právním subjektem. Škola provozuje školní družinu a odpolední volnočasové aktivity.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

V současné době ve škole pracuje 30 pedagogických pracovníků, z toho 4 vychovatelky školní družiny. Většina pedagogických pracovníků je kvalifikována. Učitelé se pravidelně účastní DVPP.

Ve škole působí výchovný poradce, školní metodik prevence a metodik pro environmentální výchovu. V pedagogickém sboru působí převážně zkušení učitelé.

2.3 Granty a grantová politika školy

Škola se snaží grantovou politikou získávat finanční prostředky nejen k vlastnímu vybavení, ale především ke zlepšení a zvýšení efektivity výchovně vzdělávacího procesu. Granty jsou význačným motivačním prostředkem pro pedagogy a žáky a podporují jejich vzájemnou spolupráci.

2.4 Projekty a projektové vyučování

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: krátkodobé, dlouhodobé, ročníkové a celoškolské. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují jejich hlubší vědomosti v určitých oblastech nad rámec základního učiva daného školním vzdělávacím programem.

2.5 Žákovský parlament

V žákovském parlamentu se scházejí žáci, kteří byli zvoleni ve svých třídách od 4. – 9. ročníku za zástupce třídních kolektivů, a pod vedením koordinátora se spolupodílí na fungování školy. Členové parlamentu jsou voleni na dva roky, realizují vlastní projekty nebo se podílí na akcích školy, komunikují s vedením školy a s učiteli, přinášejí připomínky a náměty ze tříd, informují třídu o dění ve škole, hledají optimální řešení. Žákovský parlament má svoji ústavu.

2.7. Spolupráce s rodiči

Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků.

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek. Mimo těchto vypsanych kontaktů lze kdykoli sjednat konzultaci s pedagogy, kteří jsou povinni setkání se zákonnými zástupci uskutečnit a informovat nejen o prospěchu, ale i o chování žáků. Naopak rodiče jsou na základě platné legislativy povinni se účastnit jednání o prospěchu a chování žáků na vyzvání školy (ředitele školy nebo učitele). Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy. Velmi podstatné pro správnou realizaci

školního vzdělávacího programu je právě vtažení rodičů do procesu vzdělávání svých dětí, toho není možné bez kvalitní vzájemné komunikace dosáhnout.

2.8. Školská rada

Na základě Zákona 561/2004 Sb. pracuje při škole devítičlenná „Školská rada“, kde podle platné legislativy jsou voleni tři zákonní zástupci žáků, tři zástupci zřizovatele (MěÚ Nová Paka) a tři pedagogové školy. Školská rada plní ve vztahu ke škole všechny zákonné povinnosti dané platnou legislativou a úzce spolupracuje s vedením školy.

2.9. Třídní důvěrníci

Tradicí má spolupráce školy s třídními důvěrníky. Zastoupení mezi třídními důvěrníky má každá třída školy (1 nebo 2 zástupci). Třídní důvěrníci se scházejí s vedením školy vždy týden před třídními schůzkami a přenášejí informace na třídních schůzkách mezi všechny přítomné rodiče a podílejí se tak na programu třídních schůzek v jednotlivých třídách. Prostřednictvím zápisu z těchto schůzek potom vznášejí připomínky a dotazy na vedení školy.

2.10. Školní družina

Školní družina není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, které ji odlišují od školního vyučování.

Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Mimo výchovně vzdělávací činnost plní ŠD také funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení školního vyučování.

ŠD nabízí činnosti, které svým obsahem a zaměřením navazují na cíle základního vzdělávání.

ŠD je součástí ZŠ, nachází se v pavilonu MVD v přízemí a 1. poschodí. Pro svou činnost využívá čtyři místnosti. Materiální podmínky jsou dobré, tři učebny jsou vybaveny novými židlemi a stoly. ŠD má čtyři oddělení, může je navštěvovat až 120 dětí. Většina dětí, které nyní ŠD navštěvují, bydlí v okolním panelovém sídlišti.

2.11. Partneři školy a mezinárodní spolupráce

Škola úzce spolupracuje s mnoha subjekty místního i vzdálenějšího regionu:

- a) Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1
- b) Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové
- c) Městský úřad Nová Paka, Dukelské nám.39, 509 01 Nová Paka

- d) Pedagogicko – psychologická poradna, Fortna 39, 506 01 Jičín
- e) Dětská psychiatrie a psychoterapie, ul.17.listopadu 861, 506 01 Jičín
- f) Střední škola gastronomie a služeb, Masarykovo nám. 12, 509 01 Nová Paka
- g) Integrovaná střední škola, Masarykovo nám. 325, 509 01 Nová Paka
- h) Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Pod Koželuhy 100, 506 41 Jičín
- i) v oblasti cizích jazyků jsou pořádány výměnné pobyty se zahraničními školami:
například Bocskaierti Németh László Általános Iskola és Alapfokú (4241 Bocskaiert,
Baross Gábor utca 19.)

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy a pojetí ŠVP

Náš školní vzdělávací program vznikl na základě aktivní spolupráce a finální shody celého pedagogického sboru. Při strategii jeho koncepce jsme vycházeli z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV, podmínek školy, analýzy vlastních možností a schopností pedagogického sboru, tradice školy, jakož i lokálních podmínek a vztahů. Současně jsme respektovali zásadu rovnoprávného přístupu k základnímu vzdělání pro všechny žáky na straně jedné a zásadu diferencované a individualizované výuky pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, ale i pro žáky talentované a žáky s hlubším zájmem o některou vzdělávací oblast.

Název IANUA SCHOLAE RESERATA – BRÁNA ŠKOLY OTEVŘENÁ není nahodilý. Vyjadřuje základní myšlenku vzdělávacího programu – otevřenost školy všem žákům, rodičům, veřejnosti – a to jak obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, diferencovaným přístupem, vztahy ve škole, naplňováním nejzákladnějších potřeb, společnými prožitky učitelů, rodičů a žáků, tak zapojením školy i jejích absolventů do veřejného života, jejich profesní orientace, schopnost svobodné a tvůrčí práce, samostatného myšlení a odpovědného rozhodování, chápání globálních vztahů, spřízněnost s přírodou a jejími zákony, soulad s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami a demokratickými občanskými postoji. Školní vzdělávací program klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Při tvorbě učebních osnov jsme dbali na smysluplnost učení, na jeho propojenost se skutečným životem. Zaměříme se na praktickou využitelnost toho, co se děti ve škole učí, a na osvojování klíčových kompetencí.

K základním prostředkům dorozumívání patří zvládnutí mateřského jazyka a schopnost komunikace v cizím jazyce. V českém jazyce budeme především klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, obohacování slovní zásoby a ústní vyjadřování. Při výuce cizích jazyků se zaměříme na jejich využití v běžném životě. Umožníme žákům četbu cizojazyčných časopisů a knih, zprostředkujeme kontakty se zahraničními školami, ať už na úrovni dopisování, nebo výměnných pobytů. Nabídku rozšíříme o poznávací zájezdy, které obohatí výuku o praktické poznávání reálií jiných zemí a povedou k pochopení důležitosti výuky cizích jazyků.

Přeměna současné společnosti na společnost informační klade na žáky velké nároky v oblasti práce s informacemi a informačními a komunikačními technologiemi. Od prvních ročníků povedeme děti ve všech předmětech k tvořivé práci s informacemi a ke zvládnutí běžných informačních a komunikačních technologií.

Považujeme za nutné naznačit cestu ke zdravému životnímu stylu, vést ke schopnosti kulturního a estetického prožitku či vlastní tvořivosti i k zájmu o věci veřejné jak lokálního, tak globálního charakteru. Program sleduje rozvíjení klíčových kompetencí žáků, důležitých pro život každého jedince, propojujících navzájem více vzdělávacích oblastí a oborů a tvořících základ celkové vzdělanosti žáků.

Protože v souladu se Zákonem 561/2004 Sb. je od 1.9.2005 ve škole „Přípravná třída“ pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, je součástí tohoto dokumentu formou přílohy také ŠVP pro přípravnou třídu. Podmínky pro otevření této třídy se řídí počtem zapsaných dětí a třída nemusí být každoročně otevřena.

Formou přílohy je součástí tohoto školního vzdělávacího programu také ŠVP pro školní družinu.

3.2 Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu

Motivovat děti pro jejich celoživotní učení.

Podpora dětí k učení se:

- vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení,
- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě,
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie.

Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy.

Podpora dětí k učení se:

- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy,
- volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací.

Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.

Podpora dětí k učení se:

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchat jiným a porozumět jim,
- obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací.

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

Podpora dětí k učení se:

- spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na utváření příjemné atmosféry
- aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat různá hlediska, zkušenosti a názor jiných.

Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.

Podpora dětí k učení se:

- mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnosti vcítit se do situací ostatních a ochotně respektovat jejich přesvědčení nebo názory,
- řešit praktické problémy nebo situace, znát svá práva i povinnosti,
- schopnosti hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných, mimo jiné i z hlediska ochrany zdraví, životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

Podpora dětí k učení se:

- schopnosti ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory.

Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný.

Podpora dětí k učení se:

- schopnosti ochrany vlastního zdraví a zdraví ostatních,
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných,
- dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Podpora dětí k učení se:

- vnímat kulturní i historické dědictví a být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných.

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Podpora dětí k učení se:

- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie jsou souborem postupů, metod, pravidel, aktivit a akcí, které přispívají k rozvoji klíčových kompetencí žáků. Procházejí napříč školou, jsou nabízeny všem žákům, určují těžiště a důrazy vzdělávacího programu ZŠ Husitská a jsou jeho základní charakteristikou.

Klíčové kompetence

Čím jsou žákovy kompetence naplňovány, rozvíjeny

Kompetence k učení	Učitel nabízí různé zdroje informací (knihovna, internet, tisk,...).
	Škola pořádá exkurze (ZOO, botanická zahrada,...).
	Učitel pro výuku využívá výukové programy na školní počítačové síti.
	Ve škole pravidelně probíhá plošné srovnávací testování vědomostí a dovedností žáků na ZŠ.
	Při osvojování nového učiva vychází učitel ze světa, který je žákovi blízký a známý (postup od známého k neznámému).
	Učitel vede žáka k využívání mezipředmětových vztahů (integrovaná tematická výuka).
	Učitel vytváří prostředí podnětné pro experiment, improvizaci, podporuje činnostní učení žáků.
Kompetence k řešení problémů	Škola umožňuje žákům aktivně se podílet na řešení dílčích problémů.
	Žák řeší zadání a ověřuje své znalosti při laboratorních pracích.
	Učitel vyžaduje aktivní účast žáků v třídnických hodinách.
	Učitel pracuje s žáky v projektech.
	Škola podporuje účast žáků v předmětových olympiádách a žákovských soutěžích.
	Učitel zařazuje řešení strategických a skupinových úkolů v terénu.

Kompetence komunikativní	Škola nabízí širokou škálu aktivit při Centru sportu.
	Učitel zařazuje kooperativní výuku.
	Učitel vede žáky k využívání prostředků ICT k jejich rozvoji. Seznámí je s možnostmi navazování kontaktů s vrstevníky a komunikace prostřednictvím příslušných programů.
	Žáci jsou vedeni k samostatné diskusi o svých výkonech a výkonech svých spolužáků a k navrhování různých alternativ zlepšení.
Kompetence sociální a personální	Škola nabízí po celý 1. stupeň i 2. stupeň kroužek Dopravní výchova a Sborový zpěv.
	Učitel vede žáky k sebehodnocení.
	Škola organizuje vícedenní výjezdy žáků (preventivní akce, lyžařský výcvik, ekokurzy, vodácký kurz).
	Škola zařazuje pro žáky 9. tříd návštěvu výstavy Student zaměřenou na volbu povolání.
	Učitel vede žáky ke spoluvytváření pravidel třídy.
	Škola zařazuje do svého výukového plánu předmět Volba povolání začleněním do ostatních předmětů (Ov, Pč, ...).
	Učitel zařazuje kooperativní výuku.
	Škola nabízí cyklus besed v rámci programu prevence před sociálně patologickými jevy.
	Učitel zařazuje do své práce zážitkové metody.
	Škola klade důraz na toleranci a respekt k odlišnostem (třídní pravidla a školní řád, kázeňský řád, školy v přírodě, program prevence, osobnostní a soc. výchova, dramatická výchova, občanská a rodinná výchova).

Kompetence občanské	Škola podporuje účast na sportovních a kulturních akcích (Vánoční trhy, akce občanského sdružení Život bez bariér, vítání občánků).
	Škola respektuje práva žáků a vyžaduje dodržování jejich povinností vyplývajících ze školního řádu.
	Škola pořádá kulturní a společenské akce (kino, divadlo, koncerty, výstavy).
	Škola zajišťuje vhodné zázemí pro třídění odpadu a vede své žáky k šetrnému zacházení s neobnovitelnými zdroji.
	Škola pořádá pro žáky devátých tříd návštěvu památníku v Terezíně.
	Žák chápe význam třídní samosprávy a zvládá svou roli v ní.
	Škola pravidelně zařazuje cvičný poplach, vede žáky k důslednému respektování pokynů učitele za mimořádné situace a dbá na nácvik přípravy evakuačního zavazadla.
Kompetence pracovní	Škola nabízí zázemí a prostor k praktickým činnostem (vaření, šití, technické práce, péče o okolí školy).
	Učitel podporuje tvorbu žákova portfolia.
	Učitel navozuje situace a volí metody, které podporují využití ICT ve výuce.

3.4 Strategie naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení budou naplňovány individuální prací s osobností každého žáka s maximalizací šance na úspěch. Důležitou částí bude i podpora v oblasti sebehodnocení. Motivace k učení bude podpořena takovými formami práce, aby se žáci při školní práci seberealizovali a dostatečně si uvědomovali důležitost své práce.

Kompetence k řešení problémů budou rozvíjeny formou práce s více datovými zdroji, s ohledem na učení v souvislostech. Výukou budou prolínat mezioborová témata a úlohy. Důraz bude kladen i na komplexnost exkurzí a výstupů z nich. Naplnění kompetencí podpoříme maximálním zpřístupněním zdrojů informací – publikace v informačním centru, veřejný internet ve společných prostorách školy, spolupráce s městskou knihovnou a školami v regionu. Nedílnou součástí práce bude tvořit podpora žákovských aktivit – projektů, průzkumů, olympiád atd.

Kompetence komunikativní jsou rozvíjeny v rámci společných aktivit mezi žáky, společnými činnostmi s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Žáci obhajují a argumentují s pomocí vhodných forem svůj názor a zároveň naslouchají názorům ostatních. Sebereflexe názorů slouží k jejich tříbení a korekci. Aplikace dovedností vede k efektivnější práci na společných projektech. Aktivně rozvíjíme spolupráci s jinými školami.

Kompetence sociální a personální prohlubujeme při skupinových pracích žáků, při vzájemné pomoci při učení. Sociální kompetence učíme na praktických úkolech (Ov, Tv, Pč, specializované výjezdové akce typu preventivních programů, LVVZ apod.). Usilujeme o střídání žákovských rolí ve skupině. Formulace společně dohodnutých pravidel chování vede žáky k jejich respektování a zároveň k dodržování kladných vztahů ve skupině.

Kompetence občanské vycházejí z průběžného poznávání a aplikace práv, odpovědnosti a povinností žáka v běžném životě. Tomu též pomáhají znalosti kulturních a historických tradic území, které žáci poznávají a to v hierarchickém řazení: místní region, okres, kraj, Česká republika, Evropa, svět.

Kompetence pracovní u žáků rozvíjíme různými formami práce: třídní či celoškolské projekty, skupinové nebo individuální činnosti s důrazem na hodnocení a sebehodnocení. Znalost pracovních postupů a jejich aplikace společně s reflexí zkušeností okolí upevňuje získané vědomosti, dovednosti a návyky.

3.5 Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola bude vytvářet prostor pro rozvíjení osobnosti každého žáka. Ve spolupráci s výchovným poradcem se věnujeme žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (rozumí se tím žáci s vadami řeči, žáci se specifickými poruchami učení nebo chování, a žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními. Tito žáci jsou vzděláváni podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází z diagnostiky a doporučení PPP a vzdělávacího obsahu. Rodiče těchto žáků se mohou obrátit na výchovného poradce, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením a zprostředkuje kontakt na specializované pracoviště.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou na naší škole zařazeny předměty speciálně pedagogické péče jako jsou logopedické dílničky pro žáky s poruchami řeči a reedukační cvičení vedené pedagogy jednotlivých předmětů.

Obecné podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou nebo speciálně pedagogickým centrem, zdravotnickým zařízením (diagnostika, doporučení pro výuku, úprava školního prostředí, příprava na povolání)
- připravenost učitelů na výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- úzká spolupráce vyučujících se speciálním pedagogem, výchovným poradcem a spolupráce pedagogů se zákonnými zástupci
- vypracování individuálního vzdělávacího plánu, jeho dodržování a vyhodnocování
- vhodná organizace výuky
- umožnit žákovi používat vhodné relaxační a kompenzační pomůcky
- respektovat zdravotní stav jedince
- podporovat nadání a talent žáka
- při hodnocení zohlednit druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění
- zkvalitňování odbornosti pedagogických pracovníků

V případě potřeby je nutné zajistit asistenta pedagoga, využít možností snížení počtu žáků ve třídě a spolupracovat s dalšími odborníky – logopedem, psychologem, psychiatrem, neurologem apod.

3.5.1 Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Žáci s poruchami učení patří do skupiny žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními. Na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny posíláme se souhlasem zákonných zástupců žáky, u kterých se objevují příznaky specifických poruch učení. Na základě diagnózy zařazujeme jedince do reedukační péče (především během hodin českého jazyka a literatury).

Při výuce žáci pracují se speciálními pomůckami (čtecí okénka, bzučáky, tabulky gramatických jevů atd.), učebnicemi, čítankami a výukovými programy na počítači.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví prováděcí právní předpis (Vyhl. č. 27/2016 Sb, v platném znění).

Každému jedinci se specifickou poruchou učení **je na základě žádosti** vypracován individuální vzdělávací plán. Na jeho tvorbě se podílí vyučující daného předmětu, speciální pedagog, **výchovný poradce**, rodiče a podle potřeby další osoby. Tento individuální vzdělávací plán má písemnou podobu a stanovuje např. metody práce s žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností.

3.5.1.1 Specifika vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

- neustálé posilování získaných dovedností prostřednictvím přiměřených metod a respektování osobního tempa žáků
- reedukace specifických chyb, např.: záměny písmen a slabik, číslic, vynechávání diakritickým znamének, dvojí čtení
- **cvičení dovedností:**
  - psychomotorické koordinace
  - slabikování
  - sluchové analýzy a syntézy
  - zrakové vnímání
  - pravolevé orientace
  - rozlišování měkkých a tvrdých slabik
- **rozvíjení:**
  - prostorové představivosti
  - matematické představivosti
  - paměti
  - komunikačních schopností
  - orientace v čase
  - vytváření paměťových map

Ve výuce žáků na 2. stupni je třeba vycházet z jejich dosažené úrovně vědomostí a dovedností. Dále se snažíme žáky vést k pocitu odpovědnosti, k poznání sebe sama a tím k poznání důležitosti dodržování zásad psychohygieny práce a vytváření vlastního režimu. Při výuce dbáme na účelné používání názorných pomůcek.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Jako podpůrná opatření pro žáky s SPV jsou v naší škole na základě doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory využívána zejména:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučování krátká přestávka

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory tyto předměty speciálně pedagogické péče: podpora žáků při rozvoji specifických funkcí především v oblastech sluchového a zrakového vnímání, rozvoj paměti a čtenářských dovedností. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

3.5.2 Vzdělávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní.

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace.

Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko-psychologické poradny se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně-vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.

Učitel musí s žáky stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování, musí zavést systém pochval a trestů.

Se souhlasem rodičů může být žák vyšetřen ve středisku výchovné péče a učitel pak se žákem pracuje dle doporučení této instituce. Možná je i denní výuka nebo pobyt v tomto zařízení na dohodnutou dobu.

3.5.3 Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra budou realizovány změny v učebním plánu, týkající se úlev v tělesné výchově, omezení ve výtvarné výchově, pracovních činnostech, popřípadě v ostatních předmětech. Protože škola není bezbariérová, je nutné požadovat přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi přizpůsobit se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovýmto dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními. Učitel musí žáky na přítomnost takového spolužáka předem připravit, stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování.

V rámci migrace k nám mohou přijít žáci různých etnických skupin či menšin u nás žijících. I na tuto situaci je naše škola připravena a může pomoci žákům, aby se bez závažnějších problémů integrovali do běžné školy. Je nezbytné těmto žákům věnovat specifickou péči v rozsahu, kterou potřebují. Hlavním problémem je nedostatečná znalost jazyka. Prvořadou pozornost u těchto žáků je tedy nutné věnovat osvojení českého jazyka, zajistit možnost získávat také informace, které jim umožní budování své vlastní identity. Je potřebné doplnit vzdělávací obsah specifickými materiály o historii, kultuře a tradicích jejich prostředí, chránit jejich minoritní kultury a podpořit jejich úspěšnost v majoritní společnosti. V rámci možností škola vypracuje pro tyto žáky individuální vzdělávací programy, které jim maximálně vyhovují.

Škola zajistí:

- učitele, případně asistenta pedagoga, který své žáky a jejich rodinné prostředí dobře zná, volí vhodné přístupy a vytváří ve třídě i ve škole příznivé společenské klima
- individuální péči
- odlišné metody a formy práce
- pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu
- spolupráci s psychologem, sociálním pracovníkem, příp. s dalšími odborníky

3.6 Péče o talentované a mimořádně nadané žáky

Jedním z cílů výchovně vzdělávacího procesu na ZŠ Husitská je vytvořit vhodné podmínky a dostatek motivace pro talentované a mimořádně nadané žáky. Jedná se o odvětví pedagogiky, které si žádá individuální přístup k žákovi a klade vysoké nároky na přípravu učitele, pro kterého je tato činnost zároveň i velkou výzvou.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Péče bude zajištěna

- možností projevit svůj talent řešením náročných úkolů a problémových úloh přímo ve výuce i prostřednictvím odborných prací a projektů, kde jsou pověřováni vedením a řízením skupin

- účastí žáků na interních i meziškolních soutěžích a klání (Olympiády: matematická, dějepisná, chemická, fyzikální, anglická, německá, z českého jazyka; poznávání živočichů, pěvecké soutěže, recitační soutěže, sportovní soutěže a další)
- prostřednictvím aktivit rozšiřujících učivo v povinně volitelných předmětech (Přírodovědná praktika, Informatika, Sportovní aktivity, Technické práce, Multikulturní výchova)

3.6.1 Zájmové kroužky

ZŠ Husitská umožňuje žákům efektivně trávit volný čas. Kroužky jsou vedeny pedagogickými pracovníky školy.

Zajišťujeme kroužky:

- dramatické výchovy – rozvoj verbálních a pohybových dovedností
- sportovně orientované - rozvoj pohybových dovedností
- sborový zpěv – rozvoj hudebního nadání
- kroužky anglického jazyka pro nejmenší – seznámení se základy cizího jazyka
- náboženství – řešení otázek víry a etických problémů
- dopravní výchovy – osvojení základních pravidel silničního provozu
- kroužky se zaměřením na multimédia
- keramický kroužek

V určených hodinách je pro žáky otevřena školní knihovna. Žáci mohou využívat hřiště za školou. Škola zajišťuje provoz ŠD v ranních i odpoledních hodinách s bohatou nabídkou činností.

3.7 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poskytování poradenských služeb se řídí vyhláškou č.72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Naše škola je plně organizovaná základní škola, proto zajišťuje službu výchovného poradce. Úkoly výchovného poradce jsou v obecně vymezeny vyhláškou MŠMT č. 130/1980 Sb., o výchovném poradenství.

3.7.1 Hlavní úkoly

Výchovný poradce koordinuje informační činnost třídních učitelů a poskytuje jim metodickou pomoc při:

- dlouhodobé profesionální orientaci žáků odpovídající jejich zájmům (zvláštní péče je věnována žákům, jejichž rodina neposkytuje dostatečnou pomoc v intelektuální, sociální a hmotné pomoci, dále žákům nadaným a žákům se změněnou pracovní schopností)
- dlouhodobém sledování a hodnocení vývoje žáků a vytváření podmínek pro zdravý psychický a sociální rozvoj
- zpracovává osobní charakteristiky žáků
- informuje rodiče žáků o činnosti výchovného poradenství
- poskytuje individuální porady žákům, jejich rodičům při řešení výchovných a výukových problémů i v otázkách týkajících se studia na SŠ a SOU, navrhuje žáky k odbornému vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně.

3.7.2 Úkoly výchovného poradce

Oblast vzdělávací

- péče o žáky se zvláštními vzdělávacími potřebami a žáky ohrožené rizikem školní neúspěšnosti, péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními a žáky talentované

Oblast výchovná

- péče o žáky s výchovnými problémy, s poruchami chování a se znaky sociální nepřizpůsobivosti
- podporu profesní orientace žáků k volbě povolání
- metodická informační a poradenská činnost pro ostatní pedagogické pracovníky
- informační a poradenská činnost pro žáky a rodiče
- spolupráce při tvorbě, realizaci a vyhodnocování školních preventivních programů

3.7.3 Harmonogram roční činnosti výchovného poradenství ve školním roce

3.7.3.1 Výchovné poradenství v oblasti SPU

Srpen

- Kontrola žáků s SPU, konzultace s PPP

Září

- vypracování IVP pro žáky s prokázanou SPU na základě doporučení PPP a seznámení rodičů s IVP

Leden

- kontrola a vyhodnocení IVP

Průběžné úkoly

- aktualizace stavu žáků s SPU
- sledovat dobu platnosti posudku z PPP a upozornit rodiče, aby se sami objednali na kontrolu
- zajišťovat kompletaci dotazníků k vyšetření a odesílat do PPP
- konzultace s PPP ohledně žáků s SPU
- informovat vyučující o nových žácích s SPU
- zajistit vypracování IVP
- podílet se na zajištění reedukace pro žáky s SPU

3.7.3.2 Výchovné poradenství v oblasti volby povolání

Září

- informace pro rodiče o SŠ a SOU průběhu přijímacího řízení
- zjištění předběžného zájmu o studium

Listopad

- příprava setkání rodičů a žáků 8. a 9. tříd se zástupci SŠ a SOU
- odeslání přihlášek na umělecké školy, kde se budou konat talentové zkoušky

Leden

- informace o způsobu podávání přihlášek a termínu odeslání na školy

Únor

- tisk a potvrzení přihlášek

Březen

- vydání zápisových lístků včetně poučení o jejich vyplnění a použití
- zpracování sumáře podaných přihlášek

Duben

- v případě nepřijetí pomoc při výběru náhradního oboru

Květen

- zpracování konečné statistiky o přijetí žáků

Červen

- zajištění termínu besedy v IPS na úřadě práce pro žáky 8. tříd

3.8 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do normální výuky. Blíže je integrace vyjádřena v učebních osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů 1. stupně.

- 1. Osobnostní a sociální výchova**
- 2. Výchova demokratického občana**
- 3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- 4. Multikulturní výchova**
- 5. Environmentální výchova**
- 6. Mediální výchova**

Začlenění průřezových témat

**PŘEHLED TEMATICKÝCH OKRUHŮ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT – I.
stupeň**

TEMATICKÉ OKRUHY	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSOBNOSTNÍ ROZVOJ, SOCIÁLNÍ ROZVOJ, MORÁLNÍ ROZVOJ)					
Rozvoj schopností poznávání	Čj,M,Pr,Hv,Vv,Pr(P)	Čj,M,Pr,	Čj, M,Pr,Hv,Pr(P)	Čj,M,VI,Pv,VV,Hv	Čj,M,VI,Pv,Vv,Hv
Sebepoznání a sebepojetí	Čj,Pr,Tv,Vv	Čj,Pr,Tv,Vv	Čj, Tv,Pr,Vv,Aj		Čj, Vv
Seberegulace a sebeorganizace	Tv	Tv,Pě	Tv		Čj
Psychohygiena	Pr,Hv,Tv,Pr(P)	Pr,Hv,Tv	Hv, Pr	Pě,	Pv, Hv
Kreativita	M,Pě,Vv,Hv	M,Pě,Vv	M,Pě,Hv,Vv,Tv,Pě(P),Vv(P)	Aj	Inf, Čj, Aj, Vv
Poznávání lidí	Čj,Pr	Čj,Pr,Tv,Vv,Pr(P)	Pr,Čj	Čj,Aj,Čj(P)	Čj, VI
Mezilidské vztahy	Čj,Pr,Tv	Čj,Pr,Tv	M,Čj,Tv,Pr	Aj	Aj,Čj
Komunikace	Čj,M,Pr,Vv,Pě,Tv	Čj,M,Pr,Vv,Pě,Tv	Čj,Hv,Aj,M,Tv,Pr	Čj,Aj	Pě,Čj
Kooperace a kompetice	M,Tv,Pě	M,Čj,Pr,Pě	M,Čj,Pě,Aj	Pě,Pv(P)	Pě,Čj
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M,Tv	M,Čj,Tv	M,Tv	Aj,Pv(P)	Čj, Vv, Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika	Hv,Vv	Čj,Pr,Hv	Čj,Hv,Pr,Čj(P),Vv(P),Pě(P)	Čj	Čj
VDO – VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBYČANA					
Občanská společnost a škola	Čj,Pr,Hv	Čj,Pr	Čj, Pr	VI	Čj, VI
Občan, občanská společnost a stát	Pr,Vv	Čj,Pr	Vv,Pr	VI	Čj,Aj, VI
Formy participace občanů v politickém životě				VI	VI
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Pr	Pr		VI	VI
EGS – VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH					
Evropa a svět nás zajímá	Pr, Vv	Pr,Čj	Čj,Vv,Pr,Aj	Aj	Inf,VI,Pě,Hv,Aj
Objevujeme Evropu a svět	Vv	Pr,Čj	Vv		VI
Jsme Evropané		Čj			VI

MKV – MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA					
Kulturní diference	Pr	Pr	Čj, Tv, Čj(P)	Hv, Čj, Vv, Aj, V1(P)	Čj, Aj, Vv
Lidské vztahy	Čj, Pr, Tv	Čj, Pr, Tv, Pr(P)	Čj, Tv, Pr	Hv, Čj, Tv, Vv, Pě, Aj	Čj, Pv, Pě, Hv, Vv
Etnický původ	Vv(P), Pr(P)	Čj	Vv, Pr, Pr(P), Vv(P), Čj(P)	Čj, Vv	Pv, Hv, Vv, V1
Multikulturalita	Pr, Vv	Hv	Vv	Hv, Čj, Aj	Čj, Inf
Princip sociálního smíru a solidarity	Tv		Tv, Aj	Čj	Pv, V1
EVMV – ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA					
Ekosystémy	Pr	Pr, Vv	Čj, Pr, Pr(P), Vv(P), Čj(P)	Pv, Vv, Pv(P)	Pv, Vv
Základní podmínky života	Pr	Pr	Čj, Pr, Pr(P), Čj(P)	Pv, Vv, Pv, Pv(P)	Pv, Vv, Pv(P)
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Pr, Vv, Pr(P)	Pr	Vv, Pr, Pr(P), Čj(P)	M, Vv, Pv(P)	Pv, M, Vv, Pv(P)
Vztah člověka k prostředí	Pr, Pě	Pr	Čj, Pr, Pě, Tv, Pr(P), Čj(P)	Čj, Pv, Tv, Vv, Pě, Pv(P)	Pv, Tv, Pě, Vv, Pv(P)
MV – MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (RECEPRIVNÍ A PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI)					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj,	Čj,			Inf
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Inf
Stavba mediálních sdělení				Čj	Čj
Vnímání autora mediálních sdělení					Hv
Fungování a vliv médií na společnost				Čj	Čj
Tvorba mediálního sdělení				Čj	Aj, Čj
Práce v realizačním týmu		Čj, Pr, Vv, Pě			Čj, V1, Pv, Vv

Vysvětlivka:

(P) - forma projektu

Začlenění průřezových témat

PŘEHLED TEMATICKÝCH OKRUHŮ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT – II. stupeň

TEMATICKÉ OKRUHY	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSOBNOSTNÍ ROZVOJ, SOCIÁLNÍ ROZVOJ, MORÁLNÍ ROZVOJ)				
Rozvoj schopností poznávání	D,Ov,M,Př,F,Tv,Hv,Vv,Př(PSK)	D,Ov,M,Př,F,Tv,Hv,Vv,Př(PSK)	Čj,D,Ov,Z(P),M,Př,F,Ch,Tv,Vv,Př(PSK)	D,Ov,M,F,Tv,Vv,Př(PSK)
Sebezpoznání a sebepojetí	Čj,Ov,Tv,Vv,Př(PSK)	Čj,Nj,Tv,Vv, Př(PSK)	Čj,Nj,Ov,Př(P),Tv,Př(PSK)	Čj,Nj,Ov,Tv,Vv,Př(PSK)
Seberegulace a sebeorganizace	Př(PSK)	Př(PSK)	Ov,Př(P),Př(PSK)	Ov,Př(PSK)
Psychohygiena	Př,Př(PSK)	Př,Hv,Př(PSK)	Ov,Př(P),Př(PSK)	Ov,Př(PSK)
Kreativita	M,Př(PSK)	Př(PSK)	Př(PSK)	M,Př(PSK)
Poznávání lidí	Čj,Ov,Tv,Př(PSK)	Čj,Aj,Nj,Ov,Tv,Př(PSK)	Čj,Aj,Nj,Ov,Z(P),Př(P),Tv,Vv	Aj,Nj,D,Ov,Tv,Př(PSK)
Mezilidské vztahy	Aj,D,Př,Tv,Hv,Př(PSK)	Aj,Nj,Ov,Př,Tv,Př(PSK)	Aj,Nj,Ov,Př(PSK),Př(P),Tv,Vv,Př(PSK)	Aj,Nj,D,Ov,Tv,Vv,Př(PSK)
Komunikace	Čj,D,Hv,Př(PSK), Tv, Ma	Čj,Aj,Nj,Ov,Hv,Př(PSK), Tv	Čj,Aj,Nj,Ov,Z,Př(P),Př(PSK), Tv	Aj,Nj,Ov,M,Př(PSK), Tv
Kooperace a kompetice	D,M,F,Př(PSK), Tv, Ma	Aj,Nj,M,F,Př(PSK), Tv	Aj,Nj,Ov,M,Př(P),F,Vv,Př(PSK), Tv	Aj,Nj,Ov,M,F,Př(PSK), Tv
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	D,M,Př(P),F,Př(PSK), Tv	Z,M,Př,F,Př(PSK), Tv	Ov,Z,M,Př(PSK),Př(P),F,Ch,Vv, Tv	Nj,Ov,M,F,Vv,Př(PSK), Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika	D,Př(PSK)	D,Př(PSK)	D,Ov,Př(P),Př(PSK)	Nj,D,Ov,Př(PSK)
VDO – VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
Občanská společnost a škola	Tv, Hv	Tv	D,Ov,-Tv	D,-Tv
Občan, občanská společnost a stát	Aj,Ov,Hv	Aj	Aj,Ov	Aj,D
Formy participace občanů v politickém životě			Ov	Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		Aj,Z	Aj,Ov,Z	Aj,D,Ov
EGS – VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Evropa a svět nás zajímá	Aj,Ov,Př,Tv	Nj,Z,Př,Tv,Vv	Aj,Nj,D,Z,Př,Ch,Tv,Vv	Nj,D,Ov,Př,Ch,Tv,Vv
Objevujeme Evropu a svět		Aj,D,Ov	Aj,Nj,M	Aj,Nj,Ov

Jsmo Evropané	D,Hv,Vv	Aj,Hv	Aj,Vv	Aj,Ov,Vv
MKV – MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
Kulturní diference	Čj,Aj,Tv,Hv	Ov,Tv	Aj,Z(P),Tv	D,Ov,Z,Tv
Lidské vztahy	Ov,Tv	Čj,Aj,Nj,Z,Tv	Aj,Nj,Tv	Aj,Nj,D,Ov,Tv
Etnický původ	D	Aj,Ov,Hv	Z,Př	Aj
Multikulturalita	Čj,Hv	Nj,D,Ov,Z,Hv,Vv	Čj,Nj,Z(P)	Aj,Nj,Ov
Princip sociálního smíru a solidarity		Aj	Aj,Ov	Aj,Nj,D
EVMV – ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Ekosystémy	Př,Př(PSK)	Př,Př(PSK)	Z,Př,Ch,Př(PSK)	Př,Ch,Př(PSK)
Základní podmínky života	D,Př,Př(PSK)	Aj,Z,Př,Př(PSK)	Aj,Z,Př,Ch,Př(PSK)	Aj,Př,Ch,Př(PSK)
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Př, F,Př(PSK)	Aj,Z,Př,F,Př(PSK)	Aj,D,Z,M,Př,F,Př(PSK)	Aj,D,Ov,Př,F,Př(PSK)
Vztah člověka k prostředí	Př,Tv,Př(PSK)	Ov,Př,F,Tv,Hv,Vv,Př(PSK)	Čj,Nj,D,Z,Př,F,Tv,Vv,Př(PSK)	Nj,D,Př,F,Tv,Vv
MV – MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj, Ov	Z, Čj, Ov	Z,Př,Ch Čj, Ov	Čj,Z, Ov
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Tv	Z,Tv	Z,Tv	Z,Tv, Čj, Dě, Ov
Stavba mediálních sdělení	Čj	Nj,Z,Vv, Čj	Nj,Z,Vv, Čj	Nj,Vv, Čj
Vnímání autora mediálních sdělení	Čj, Ov	Čj, Ov	Čj, Ov	Čj, Ov
Fungování a vliv médií na společnost	Ov	Ov	Ov	D, Ov
Tvorba mediálního sdělení	Čj,Aj,Ov	Aj,Nj,Ov,Z, Čj	Aj,Nj,Ov,Z Čj	Čj,Aj,Nj,Ov
Práce v realizačním týmu	Ov,Tv	Aj,Ov,Z,Tv	Aj,Z,Tv	Aj,Ov,Z,Tv, Čj

Vysvětlivky:

(P) - forma projektu

(PSK) - projekt Poznej svůj kraj

4 Učební plán

1. stupeň

Celkem povinně hodin		19 + 1	18 + 3	20 + 5	22 + 4	23 + 3	102 + 16
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	součet
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	9	8	8	8	42
	Cizí jazyk Aj/Nj	0	0	3	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3	0	0	7
	Vlastivěda	0	0	0	2	2	4
	Přírodověda	0	0	0	2	1	3
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1	1	2	2	2	8
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5

2. stupeň

Celkem povinně hodin			27 + 3	25 + 5	27 + 5	25 + 5	104 + 18
Vzdělávací oblasti		Vzdělávací obory	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	součet
Jazyk a jazyková komunikace		Český jazyk a literatura	5	4	4	5	18
		Cizí jazyk	3	3	3	3	12
		Další cizí jazyk	0	2	2	2	6
Matematika a její aplikace		Matematika	5	4	5	5	19
Informační a komunikační technologie		Inf. a komunikační technologie	1	0	0	0	1
Člověk a společnost		Dějepis	2	1	2	2	7
		Občanská výchova	1	1	1	1	4
Člověk a příroda		Fyzika	1	2	2	2	7
		Chemie	0	1	2	2	5
		Přírodopis	2	2	2	1	7
		Zeměpis	2	2	2	1	7
Umění a kultura		Hudební výchova	1	1	0	0	2
		Výtvarná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a zdraví		Tělesná výchova	3	3	2	2	10
		Výchova ke zdraví	0	0	1	0	1
Člověk a svět práce		Praktické činnosti	2	0	2	0	4
Volitelné předměty							
PVP			0	2	0	2	4

4.1 Poznámky k učebnímu plánu

Učební plán ŠVP je sestaven v souladu s metodickými pokyny RVP schválenými MŠMT. Disponibilní časová dotace je zařazena do těch oblastí, které škola plánuje rozvíjet v nadcházejícím období. Plán rozvoje výchovně vzdělávacích oblastí vychází z možností a materiálně technické základny školy.

Přípravná třída vyučuje podle vlastního vzdělávacího programu, který je sestaven částečně z oblastí programu předškolního vzdělávání a částečně z programu pro základní vzdělávání.

1. STUPEŇ – 1.-5. ročník

Disponibilní dotace :	Český jazyk a literatura	- 9 vyučovacích hodin
	Matematika a její aplikace	- 4 vyučovací hodiny
	Člověk a jeho svět (Pr, Vl, PŘ)	- 2 vyučovací hodiny
	Umění a kultura (Hv, Vv)	- 1 vyučovací hodina

C E L K E M : 16 disponibilních hodin

2. STUPEŇ – 6.-9. ročník

Disponibilní dotace :	Český jazyk a literatura	- 3 vyučovací hodiny
	Matematika a její aplikace	- 4 vyučovací hodiny
	Člověk a příroda (Fy, Ch, PŘ, Ze)	- 5 vyučovací hodiny
	Člověk a zdraví (Tv, VkJ)	- 1 vyučovací hodina
	Člověk a svět práce	- 1 vyučovací hodina
	Povinně volitelné předměty (PřP, PoA, Inf,...)	- 4 vyučovací hodiny

---

C E L K E M : 18 disponibilních hodin

Učební plán posiluje na prvním stupni oblast všeobecně vzdělávacích předmětů v rámci metodiky základního vzdělávání. Na druhém stupni je časová disponibilní dotace věnována posílení jazykových a komunikativních dovedností, matematice v návaznosti na přijímací řízení na SŠ a oblast přírodních věd včetně počítačové gramotnosti v povinně volitelných předmětech.

Od školního roku 2016/2017 je zvýšena hodinová dotace v 6. ročníku na 30 hodin. Od školního roku 2019/2020 bude snížena hodinová dotace v 9. ročníku na 30 hodin.

5 Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá zásadní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu a je chápána jako nezbytná pro jakékoli další studium. Hlavním cílem výuky je praktické ovládnutí jazyka zaměřené především na aktivní znalost jazyka a připravenost jeho uživatelů pro základní komunikační situace. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vzdělávání vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně je používat v konkrétních komunikačních situacích a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Německý jazyk.

5.1.2 Český jazyk a literatura

5.1.2.1 Český jazyk a literatura – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

- v 1. – 2. ročníku – 9 hodin týdně
- v 3. – 4. ročníku – 8 hodin týdně
- v 5. ročníku – 8 hodin týdně

Vzdělávání v předmětu **Český jazyk a literatura:**

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojení a rozvíjení čtenářských schopností – využití čtenářských dílen

- vede k využívání různých zdrojů informací (např. slovníky, encyklopedie, katalogy) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat – OSV, MKV, MDV, VDO, EGS, ENV.

Materiální zajištění výuky

2. ročník: Učebnice, pracovní sešit 1., 2. díl, nová generace nakladatelství Fraus

Průběžně jsou zařazovány doplňující literární programy – návštěva divadelních a filmových představení, besedy, výlety, exkurze - spisovatelé K. J. Erben (Miletín), B. Němcová (Ratibořice), 1. ročník Cesta za pohádkou – Muzeum Perníková chaloupka (Kunětická Hora).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termín

5.1.2.2 Český jazyk a literatura – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Přesto se v našem pojetí snažíme o co nejužší propojení těchto složek, neboť právě v tom spočívá efektivita výuky.

Vyučovací předmět má časovou dotaci 4 hodiny týdně v 7. a 8. ročníku, v 6. a 9. ročníku jsme využili k posílení disponibilní časové dotace a zvýšili jsme počet hodin na 5 hodin týdně.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách, někdy v multimediální učebně, informačním centru nebo v učebně informatiky, neboť využíváme všech dostupných výukových programů. Tam, kde je to vhodné, jsou žáci děleni do skupin. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů (miniprojektů). Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy Městské knihovny v Nové Pace, práce s knihou a texty na internetu, mimočítanková četba a prezentace přečtených knih ústní i písemnou formou.

V Komunikační a slohové výchově je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie. V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem. V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického citění, rozpoznání literárních hodnot od braků, podněcování žáků k četbě.

Předmět Český jazyk a literatura úzce spolupracuje s celou řadou dalších vyučovacích předmětů, s jejichž náplní obsahově souvisí. Jedná se o tyto předměty:

- dějepis (historický a společenský kontext)
- cizí jazyky (jazykové jevy příbuzné, odlišné)
- hudební a výtvarná výchova (umělecké směry)
- občanská výchova
- informační a komunikační technologie

Průběžně jsou zařazovány doplňující literární programy – návštěva divadelních a filmových představení, besedy, exkurze – Spisovatelé našeho kraje (6. ročník: Miletín – K. J. Erben), 8. ročník: K. H. Mácha, 9. ročník: Bratři Čapkové, Hradec Králové – Klicperovo divadlo. Žáci se účastní i různých projektů a miniprojektů: Vánoční čas, Vítáme jaro atd. Žáci 8. a 9. ročníku se účastní školního i okresního kola olympiády v českém jazyce a zapojují do soutěží literárních i slohových.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů) a audiovizuální techniku
- předkládá dostatek informačních zdrojů z učebnice a pracovních textů
- zařazuje práci s jazykovými příručkami a slovníky
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb
- klade důraz na pozitivní motivaci žáka

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností (např. získaných z četby a samostudia) a z vlastního úsudku
- předkládá modelové situace a vede žáka k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k výstižné argumentaci
- zařazuje řečnická cvičení a slohové práce na dané téma
- zařazuje diskusní kroužky a besedy
- nabízí žákům využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektování samotnými žáky
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení
- vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Učitel

- aktivně zapojuje žáky do kulturního dění účastí na kulturních akcích
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- podporuje u žáků projevy pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, shromažďováním materiálů, plnění svých povinností, dodržování stanovených pravidel a závazků
- kontroluje samostatné práce žáka

Průřezová témata

- OSV – rozvoj schopnosti poznávání, poznávání lidí, komunikace
- MKV – kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita
- EV – vztah člověka k prostředí
- MV – fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení

- ETV – komunikace, respekt a pozitivní hodnocení druhých, tvořivost, vzájemné vyjádření citů, empatie, asertivita, pomoc, přátelství, spolupráce

5.1.3 Anglický jazyk

5.1.3.1 Anglický jazyk – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Anglický jazyk je na 1. stupni vyučován od 3. ročníku s časovou dotací 3 vyučovací hodiny týdně.

Skupiny pracují buď v kmenových třídách, nebo ve specializovaných učebnách (využití kvalitního poslechu, multimediálních pořadů, výpočetní techniky).

Výuku zaměřujeme na:

- poskytnutí nástrojů pro komunikaci s lidmi z celého světa
- nácvik porozumění mluvenému slovu
- osvojení zvukové podoby anglického jazyka, základů slovní zásoby a běžných konverzačních frází
- budování čtenářských dovedností
- osvojení základních gramatických znalostí
- nácvik jednoduchých říkanek a písní

Materiální zajištění výuky:

- učebnice a pracovní sešity nakladatelství Fraus „Start with Click“ 1.-3. díl, včetně interaktivní podpory (interaktivní učebnice, podpurné materiály na internetu), poslechová CD, výukové programy Terasoft Anglický jazyk 1-5; DVD filmy a pohádky; strukturovaná četba; osobní materiály
- rezervované hodiny v počítačové učebně a informačním centru; spolupráce s Městskou knihovnou v Nové Pace

Formy a metody práce:

- frontální výuka s učebnicí; samostatná či řízená práce s pracovním sešitem
- poslechová cvičení na základě podkladů vycházejících z učebnice či dalších zdrojů
- skupinová práce (příprava rozhovorů, dramatizace textů, opakování slovní zásoby)

- projektová výuka (práce s průřezovými tématy, reálie anglicky hovořících zemí)
- individuální práce žáka (práce s výukovými programy, internetem, práce se slovníkem, autentické materiály)
- hry, soutěže, recitace, zpěv

5.1.3.2 Anglický jazyk – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Anglický jazyk je na 2. stupni vyučován v 6. až 9. ročníku s časovou dotací 3 vyučovací hodiny týdně. Třídy jsou děleny podle jazykového zaměření. Skupiny pracují buď v kmenových třídách, nebo ve specializovaných učebnách /využití kvalitního poslechu, multimediálních pořadů, výpočetní techniky/.

Výuku zaměřujeme na:

- poskytnutí nástrojů pro komunikaci s lidmi z celého světa
- vytvoření správných učebních návyků a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- vytvoření souladu mezi konverzační a gramatickou částí jazyka
- diferencované zvládnutí základů cizího jazyka žákům s poruchami učení využitím alternativních metod a přístupů
- vytvoření dovedností a návyků pro práci s výpočetní technikou, spotřební elektronikou, internetem a výukovými programy a počítačovými aplikacemi
- aktivní práci s jazykem jako hlavním zdrojem informace
- chápání odlišností jiných národů a kultur se zaměřením na oblast jazyka
- poznání reálií nejen anglicky hovořících zemí

Materiální zajištění výuky:

- učebnice a pracovní sešity nakladatelství Fraus „Way to win“ – učebnice anglického jazyka koncipovaná pro ZŠ a víceletá gymnázia, včetně interaktivní podpory (podpurné materiály na internetu), poslechová CD
- výukové programy Terasoft Anglický jazyk 1 až 5 a Didakta Angličtina; DVD filmy a pohádky; strukturovaná četba; rozhlasové lekce BBC English; osobní materiály
- rezervované hodiny v počítačové učebně a informačním centru; spolupráce s Městskou knihovnou v Nové Pace

Formy a metody práce:

- frontální výuka s učebnicí; samostatná či řízená práce s pracovním sešitem
- poslechová cvičení na základě podkladů vycházejících z učebnice či dalších zdrojů
- skupinová práce /příprava rozhovorů, prezentací zadaných témat, dramatizace textů, rychlé opakování slovní zásoby/
- projektová výuka /reálie anglicky hovořících zemí, práce s tématy anglické olympiády/
- individuální práce žáka /práce s výukovými programy, internetem, práce se slovníkem, autentickými materiály/

Přesah učiva do jiných předmětů:

Anglický jazyk využívá gramatického názvosloví vyučovaného v českém jazyce. Důležitý je též v oblasti porozumění cizím slovům v českém jazyce. Napomáhá při výuce IKT, při výuce zeměpisu - zpracování informací, dat a reálií.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k :

- pochopení nutnosti komunikovat anglicky pro svůj další studentský i občanský život
- vybírání a využívání vhodných způsobů a metod pro efektivní učení
- propojování vybraných témat a jazykových jevů; jejich uplatnění v dalším studiu
- vyhledávání postupů k odstraňování problémů při komunikaci v cizím jazyce

Kompetence k řešení problémů

Žáci jsou vedeni k:

- řešení modelových problémových situací v cizojazyčném prostředí
- vyhledávání vhodných informací a jejich využívání pro komunikaci s neznámým člověkem
- hledání vhodných postupů při řešení problému nedostatečné slovní zásoby

Kompetence komunikativní

Žáci jsou vedeni k :

- porozumění promluvě i přiměřenému textu odpovídajícímu jejich slovní zásobě
- formulaci svých myšlenek a jejich prezentaci

- ovládání základních postupů při práci s PC, internetem; dovednosti navázat kontakt s jinou osobou

Kompetence sociální a personální

Žáci jsou vedeni k :

- spolupráci ve skupině, upevnění vzájemné zodpovědnosti za výsledky své práce a práce druhých
- podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- schopnosti sebekontroly, dodržování zásad chování v anglicky hovořících zemích, umění poskytnout pomoc

Kompetence občanské

Žáci jsou vedeni k:

- respektování názorů druhých
- uvědomění si svých práv, ohledu na slabé a handicapované
- ctění kulturních tradic a ohledu na historické dědictví, respektu jedinečnosti všech kultur na Zemi
- nacházení cest pro klidné řešení konfliktů

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k:

- dodržování pravidel důležitých pro efektivní práci
- pochopení cílů a rizik jednotlivých lidských aktivit
- nacházení způsobů, jak aplikovat školní znalosti v praktickém životě

Průřezová témata:

- OSV - poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, komunikace
- VDO - principy demokracie, občan, společnost a stát; formy participace
- EGS - jsme Evropané, Evropa a svět
- MKV - lidské vztahy, mezilidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity
- EV - základní podmínky života, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MV - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
- ETV – komunikace, tvořivost, spolupráce

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

žák

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Očekávané výstupy – 2. stupeň

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

žák

- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- slovní zásoba– rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí

- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.1.4 Německý jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Německý jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Cizí jazyk. V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat. Obsahem předmětu je výuka německého jazyka na úrovni A1 - NJ jako 2. cizí jazyk.

Německý jazyk (2. cizí jazyk) se realizuje od 7. třídy do 9. třídy. Časová dotace 2 vyučovací hodiny týdně.

Žáci jsou rozděleni napříč paralelními třídami do skupin. Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách, k dispozici pro výuku cizích jazyků je též multimediální učebna, učebna PC a informační centrum.

V oblasti cizích jazyků jsou pořádány výměnné pobyty se zahraničními školami (Maďarsko) a jsou realizovány jedno-dvoudenní návštěvy sousedních zemí (Německo, Rakousko), za účelem zvýšení motivace k výuce cizích jazyků. Žáků je tímto způsobem nabídnuta možnost, využít nabyté jazykové znalosti a dovednosti v praxi. V rámci cest se vždy pracuje s pracovními listy, které mají být žáků vodítkem a učitelů měřítkem k evaluaci dosažených cílů.

Materiální zajištění výuky:

- učebnice a pracovní sešity nakladatelství Fraus „Deutsch mit Max“ - 1. a 2. díl, včetně interaktivní podpory (podpůrné materiály na internetu), poslechová CD
- výukové programy Terasoft Německý jazyk a Didakta Němčina; DVD filmy a pohádky

Předmět Německý jazyk úzce spolupracuje s celou řadou dalších vyučovacích předmětů, s jejichž náplní obsahově souvisí. Jedná se o tyto předměty:

- český jazyk a literatura (gramatické názvosloví, internacionalismy, jazykové jevy odlišné a příbuzné)
- výchova ke zdraví
- občanská výchova
- dějepis (historický a společenský kontext)
- zeměpis (realie německy mluvících zemí, EU)
- informační a komunikační technologie (vyhledávání informací na internetu, zpracování informací, dat a reálií)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je možné, využívají srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou.
- žáci dostávají takové úkoly, v jejich rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- důvěru ve své jazykové schopnosti a návyky vyjadřují ve svém Jazykovém portfoliu.

Kompetence k řešení problémů

- učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích, psaní dopisů na různá témata atd.).

- žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací ze Dne Země, Dne jazyků ...) a prezentaci výsledků před třídou.
- v rámci konverzace na různá témata je po žácích požadována zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní

- rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizích jazyka i dosažitelnými multimediálními prostředky.
- ke komunikaci s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci dostávají žáci příležitost během poznávacích zájezdů dle aktuální nabídky (Drážďany, Vídeň, Norimberk, ...) a v rámci cestovního ruchu.
- v rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti. Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

- párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanské

- v rámci konverzace vedou učitelé žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor a zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním.
- učitel vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory. Při kontaktu s německy mluvícími občany vybízí učitel žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a estetických hodnot.

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání.
- žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

- žáci se specifickými poruchami učení jsou tolerováni ve všech oblastech, je respektováno jejich pomalejší tempo, mají možnost využívat techniky k usnadnění učení (množení materiálů, využití PC, práce s jazykovými programy, ...)

Průřezová témata:

- OSV - poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice, praktická etika, kreativita
- EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
- MKV - kulturní diferenciacce, lidské vztahy, multikulturalita
- MV - tvorba mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
- ETV – komunikace, tvořivost, spolupráce

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

5.2.1.1 Matematika – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována:

v 1. ročníku – 4 hodiny týdně

ve 2. – 5. ročníku – 5 hodin týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- čísla a početní operace-osvojení aritmetických operací ve třech složkách:
- dovednost provádět operaci
- algoritmické porozumění
- významové porozumění
- získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná
- závislosti, vztahy a práce s daty - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů
- geometrie v rovině a prostoru - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života
- základy finanční gramotnosti

Organizace - žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Materiální zajištění výuky

1. ročník: Pracovní učebnice 1. a 2. díl, vedoucí autorského kolektivu prof. RNDr. Milan Hejný, CSc.
2. ročník: Pracovní učebnice 1., 2., nová generace nakladatelství Fraus, (PhDr. Eva Bomerová, PhDr. Jitka Michnová)
3. ročník: Matematika, nakl. Fraus (Hejný), pracovní sešit 1, 2, nakl. Fraus (Hejný)
4. ročník: Matematika, nakl. Fraus (Hejný), pracovní sešit 1, 2 nakl. Fraus (Hejný)
5. ročník: Matematika, nakl. Fraus (Hejný), pracovní sešit 1 nakl. Fraus (Hejný)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení - učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci.

Učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků; srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit; stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu; vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů - učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.

Učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků; klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti; vede žáky k plánování úkolů a postupů; zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci. Učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení; dodává žákům sebedůvěru. Žák má možnost budovat vlastní řešitelské strategie, které může dále obohacovat, upřesňovat, rozvíjet. Zdůrazňován je spekulativní přístup, který kultivuje kritické myšlení žáka.

Kompetence komunikativní - žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.

Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů; vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky; vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu. Podporována je vzájemná interakce žáků, schopnost porozumět různým typům písemných informací, schopnost formulovat a prezentovat vlastní myšlenku, interpretovat myšlenku spolužáka a efektivně pracovat ve skupině.

Kompetence sociální a personální - žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu.

Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch; podněcuje žáky k argumentaci; hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa. Dokážou hájit své přesvědčení bez antagonistického postoje k přesvědčení spolužáka. Umí poskytnout účinnou pomoc spolužákovi a pracovat ve skupině.

Učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní - žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti

v praktických činnostech. Pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek. Vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

Průřezová témata

- VDO – výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smysl pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost, rozvíjení se tolerance a schopnosti argumentovat. Žák se stává rovnocenným partnerem učitele, rozvíjí se u něho tolerance a schopnost argumentovat.
- EV – vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí – naplnění ve slovních úlohách, řešení konkrétních situací, rozvíjení schopnosti statistické evidence, která se může využít v mezipředmětových vztazích při objevování okolního prostředí
- ETV – komunikace, respekt, tvořivost, komplexní prosociálnost, řešení úloh, ve kterých se uplatňují rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy i ze světa

5.2.1.2 Matematika – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 8. a 9. ročníku v rozsahu 5 hodin týdně, v 7. ročníku v rozsahu 4 hodiny týdně.

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matem. postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice, zeměpis – měřítko, výpočty, chemie - řešení rovnic, převody jednotek, užití trojčlenky ...)

6. ročník

Hlavní náplň – v aritmetice – početní výkony s deset. čísly (praktické užití hlavně při nakupování, převádění jednotek.....), v geometrii – základy rýsování, jednoduché geometrické útvary, především úhly a trojúhelníky...

7. ročník

7. A Hlavní náplň – v aritmetice – celé číslo, dělitelnost, desetinná čísla, číselná osa, lineární rovnice a jejich soustavy, v geometrii – trojúhelník, čtyřúhelník, úhel, osová a středová souměrnost, krychle, kvádr...

7. B Hlavní náplň – v aritmetice - početní výkony se zlomky, celá čísla, trojčlenka, poměr a měřítko mapy, výpočet procent – využití ve slovních úlohách, finanční gramotnost

v geometrii – konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků, užití vět o shodnosti trojúhelníků

8. ročník

Hlavní náplň – algebra – mocniny a odmocniny a početní výkony s nimi, výrazy a početní výkony, rovnice a slovní úlohy, geometrie – Pythagorova věta, konstrukce s využitím množiny bodů dané vlastnosti, výpočty obvodů a obsahů všech známých geometrických útvarů.

9. ročník

Hlavní náplň – algebra – lomené výrazy, rovnice a slovní úlohy, funkce, základy finanční matematiky, příprava na přijímací řízení, geometrie – goniometrie, výpočty objemů a povrchů těles, opakování na přijímací řízení

Přehled používaných forem a metod práce

Frontální výuka – používání pomůcek, které umožní všem žákům rychlou a jednoznačnou odpověď (užití tabulek, připravených písmen pro odpověď ABCD.....), používání audiovizuální techniky....

Skupinová práce – užití hlavně v projektech

Samostatná práce – užití výpočetní techniky, v 9.ročníku – samostudium

Problémové vyučování – vyřešení úkolu s menší či větší podporou vyučujícího

Přehled výchozích materiálů

V 6. až 9. ročníku – učebnice matematiky (v každém ročníku aritmetika a geometrie) nakladatelství SPN, sbírky příkladů, pracovní sešity pro čerpání materiálů, tabulky, kalkulátory,

pomůcky kabinetu matematika (tělesa, nástěnné obrazy + osobní pomůcky pro rychlé opakování učiva nebo pro vyvození nových poznatků....)

7. A. - matematika nakladatelství H-mat, o.p.s., Štěpánská 539/9, 120 00 Praha 2, TISK8RNA UNIPRESS, s.r.o., Žďár nad Sázavou

Inovativnost osnov

Osnovy jsou v podstatě zachovány.

1/ Každý žák by měl zvládnout „základní učivo“ a měl by být dán větší prostor nadaným žákům zvládat více informací, důkladněji procvičit probranou látku, pracovat s problémovými příklady, lépe si osvojovat znalosti, využívat své vlastní zkušenosti, znalosti ověřovat v matematických soutěžích a olympiádách. Mít prostor, aby se žádný žák v hodinách nenudil, aby měl dobrý pocit, že zvládá to, na co má schopnosti a využil svůj talent. Každý by měl mít pocit své důležitosti.

2/ Zvýraznit mezipředmětovou spolupráci – F, CH, Z, Pč....

Reflexe s ohledem na místní region

Nepřeberné množství slovních úloh s tematikou regionu (vzdálenosti mezi místy, počet obyvatel a její rozdělení, volby do MZ, výšky a stáří budov, rodáci a data narození ...)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům sami žáci
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií

- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

Průřezová témata

- OSV - rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice, kreativita
- EGS – objevujeme Evropu a svět (srovnání států, HDP, grafy...)
- EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí

5.3 Informační a komunikační technologie

5.3.1 Informační a komunikační technologie

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován:

v 5. ročníku: 1 vyučovací hodina týdně

v 6. ročníku: 1 vyučovací hodina týdně

v 7. ročníku: jako PVP Aplikovaná informatika s hodinovou dotací 2 hodiny týdně -
SMAZAT

Výuku zaměřujeme na základní orientaci v oboru, postupné komplexní poznávání světa informačních technologií, stěžejních pojmů nutných pro užívání této techniky a osvojení efektivních metod pro práci s různými zdroji informací.

Nedílnou součástí je respektování hodnot vytvořených člověkem /autorská práva, licenční ujednání/, podpora aktivního sledování vývoje v oboru a aplikace výpočetní techniky v běžných denních situacích.

Materiální zajištění výuky

Počítačová technika v učebně počítačů, počítače a multimediální technika v informačním centru.

Publikace:

Word pro školy, Excel pro školy, PowerPoint pro školy, Navrátil Pavel, Computer Media

Příklady a cvičení z informatiky a výpočetní techniky, Navrátil Pavel, Computer Media

Příklady a cvičení z informatiky a výpočetní techniky 2. díl, Navrátil Pavel, Computer Media

Ostatní:

osobní materiály /fotografie, prospekty/

rezervované hodiny v počítačové učebně a informačním centru; spolupráce s Městskou knihovnou v Nové Pace

Formy a metody práce

- vlastní práce na počítači; výuka s pomocí dataprojektoru
- frontální výuka s učebnicí, demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce v rámci projektové výuky

Přesah učiva do jiných předmětů

Informační a komunikační výchova svým přínosem v oblasti zpracování informací a práce s multimediálním obsahem zasahuje do všech oblastí ŠVP ZV. Zpracovává a třídí informace, umožňuje jejich analýzu a další využití v edukačním procesu.

Inovativnost

V souvislosti s postupným zaváděním ŠVP ZV do praxe nám bude umožněno se více zaměřit na posílení těch částí výuky, které mají přímý vztah k reálnému životu. Důraz bude kladen na chápání současného světa v širším kontextu. Aplikační úlohy budou zaměřeny na praktické zvládnutí výpočetní techniky v širokém slova smyslu. Nezbytnou součástí dnešní výuky je finanční gramotnost. Jejím cílem je orientace žáků a studentů ve správě osobních financí v oblasti peněžní, cenové a rozpočtové.

Reflexe místního regionu

Aplikační úlohy budou zpracovávat témata blízká místnímu regionu. Důležitou částí budou multimediální prezentace výsledků práce v předmětu.

Příspěvek k jedinečnosti školy

Žák, absolvent předmětu informační a komunikační technologie, bude umět všestranně pracovat s výpočetní technikou. Bude ji používat v běžném životě – pro učení, zábavu a práci. Data v digitální podobě bude schopen získat, analyzovat a odpovídajícím způsobem zpracovat a prezentovat.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k propojování komplexu poznatků jak vertikálně, tak i horizontálně; k jejich aplikaci do současného života
- učitel používá odbornou terminologii a k tomu též vede žáky
- žáci jsou vedeni ke kritické práci se získanými poznatky, k formulaci jasných závěrů
- žáci jsou vedeni k poznávání smyslu a cíle učení, k vytvoření pozitivního vztahu k učení

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k pochopení problému, učí je vyhledávat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení; učí je pracovat s chybou

- žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení, ke schopnosti hájit svá rozhodnutí a opřít svá tvrzení o kvalitní informační zdroje

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke kultivovanému formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů
- učitel vede žáky k pochopení potřeby naslouchat jiným názorům; umění je využívat a respektovat
- učitel vede žáky ke schopnosti prezentace své práce s využitím podpůrných materiálů

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách, jsou vedeni k upevnění zodpovědnosti za výsledky své práce, ke vzájemné pomoci a schopnosti o pomoc požádat, ke vzájemnému naslouchání, k umění kriticky posoudit jednotlivé fáze pracovního procesu a vyvodit z nich závěry pro efektivní práci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k respektu názorů druhých, k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu; k dodržení pravidel slušného chování, k ohleduplnosti ke slabým a handicapovaným
- učitel vede žáky k zodpovědnému rozhodování se podle dané situace; ke ctění kulturních tradic a ohledu na historické dědictví
- učitel vede žáky k nacházení cesty pro klidné řešení konfliktů

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k dodržování pravidel důležitých pro efektivní práci
- žáci jsou vedeni k pochopení cílů a rizik plynoucích z jednotlivých lidských aktivit
- žáci jsou vedeni k nacházení způsobů, jak aplikovat školní znalosti v praktickém životě

Průřezová témata

- OSV - kreativita
- VDO – občan, občanská společnost a stát (SW pirátství)
- EGS - vyhledávání a komunikace informací o světě
- MKV – multikulturalita, kulturní diference (komunikace s lidmi různých kultur)
- MV - kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů, stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

- ETV - komunikace

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Prvouka

Obsahové, časové a organizační vymezení

- vyučuje se v 1. - 2. ročníku 2 hodiny týdně; ve 3. ročníku 3 hodiny týdně
- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti
- Příklady dílčích výstupů z oblasti finanční gramotnosti

Tematické okruhy

vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků

Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se základními právy a povinnostmi

Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci, o bezpečném chování v různých životních situacích a o ochraně člověka za mimořádných událostí - žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti

Region

- poznávání významných památek Novopacka (klášter, klenotnice, Suchardův dům, zřícenina hradu Kumburk, hrad Pecka)

Součástí výuky je projektový den „Den Novopacka“, kde jsou využívány možnosti našeho regionu, dále pak dané výlety a exkurze:

1. ročník – ZOO Liberec
2. ročník – Kumburk, Radvánovice - Geopark, Bozkovské jeskyně, Hrubá Skála, Valdštejn
3. ročník – Šestajovice, Český ráj či Adršpašské skály

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět.

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací
- časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech.

- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině.

- efektivně spolupracují na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi
- učitel učí se věcně argumentovat
- učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

- učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

Průřezová témata:

- OSV – rozvoj schopnosti poznávání, psychohygiena (projekt „Zdravé zuby“, „Práva dítěte“)
- VDO – občanská společnost a škola – pravidla chování ...
- EGS – objevujeme Evropu a svět (projekt „Den jazyků“)
- MKV – princip sociálního smíru, lidské vztahy
- EV – vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy, lidské aktivity (projekt „Den Země“)
- ETV – komunikace, důstojnost, sebeúcta, respekt, pozitivní hodnocení druhých, tvořivost, vzájemné vyjádření citů, empatie, asertivita, reálné a zobrazené vzory, pomoc, přátelství, spolupráce

5.4.2 Vlastivěda

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována: ve 4. ročníku - 2 hodiny týdně
v 5. ročníku - 2 hodiny týdně

Ve vlastivědě se realizují tři tematické okruhy:

Místo, kde žijeme

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Lidé kolem nás

- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty,
- snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu
- ochrana člověka za mimořádných událostí – žák stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

Lidé a čas

- orientace v dějích v čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Organizace výuky

Žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, charakteristické pro výuku je samostatné vyhledávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů (učebnice, encyklopedie, internet...), od členů své rodiny a lidí v nejbližším okolí (společné návštěvy památek, výstav, atd.). Výuku vlastivědy vhodně doplňují obrazy, mapy, plány, vědomostní soutěže, práce ve skupinách, filmy, besedy, projekty, výlety a exkurze. Součástí výuky je také projektový den „Den Novopacka“, kde jsou využívány možnosti našeho regionu.

Exkurze:

4. ročník – Praha (Královská cesta), Kutná Hora, Archeopark, Krkonoše
5. ročník – Praha (muzea), Krkonoše, Hradec Králové (planetárium, elektrárna Hučák), Chlumec nad Cidlinou (Loreta)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy
- popíše cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanské

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)

- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Průřezová témata

- VDO – občanská společnost a škola
- EGS – objevujeme Evropu a svět
- MKV – princip sociálního smíru, lidské vztahy
- ETV – komunikace, důstojnost, sebeúcta, respekt, pozitivní hodnocení druhých, tvořivost, vzájemné vyjádření citů, empatie, asertivita, reálné a zobrazené vzory, pomoc, přátelství, spolupráce

5.4.3 Přírodověda

Obsahové, časové a organizační vymezení

- vyučuje se ve 4. ročníku 2 hodiny týdně a v 5. ročníku 1 hodina týdně
- přírodověda navazuje na výchovné a vzdělávací cíle předmětu prvouka

Tematické okruhy:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- Pozorujeme změny v přírodě (vliv složek neživé přírody na přírodu živou)
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
- Pozorujeme přírodu (vybraná přírodní společenstva), třídění organismů
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc
- odpovědnost člověka za své zdraví
- člověk a technika – síla, příklady jednoduchých strojů, význam energie
- ochrana přírody a životního prostředí jako celku

Žáci se učí pozorovat, objevovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sami sebe, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Učí se poznávat, že Země a život na ní tvoří jediný celek, že všechny jevy a děje spolu souvisí. Všechny poznatky i souvislosti vycházejí z pozorování skutečných jevů, z prožitků a zkušeností žáků z jejich života, ale i z modelových situací a pokusů. Informace získávají žáci z literatury (encyklopedie, mapy, atlasy) a dalších informačních zdrojů. Zjištěné výsledky i jejich třídění žáci zaznamenávají a prezentují různými způsoby. Nezbytnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze, besedy a projekty.

Exkurze:

4. ročník – Planetárium, Archeopark Všestary, Krkonoše

5. ročník - Planetárium, vodní elektrárna, sklárny, Praha (technika)

Součástí výuky je i Ekologický kurz ve středisku Sever Horní Maršov.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Průřezová témata

- OSV
- VDO
- MKV
- EV – vztah člověka k prostředí, zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí, ekosystémy, základní podmínky života
- ETV – komunikace, důstojnost, sebeúcta, respekt, pozitivní hodnocení druhých, tvořivost, vzájemné vyjádření citů, empatie, asertivita, reálné a zobrazené vzory, pomoc, přátelství, spolupráce

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Občanská výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím

Vzdělávací oblast předmětu

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientace ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahů žáků ke skutečnosti
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- vedení k sebepoznávání
- rozvoj finanční gramotnosti a osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech, rozvoj orientace ve světě financí, korupce
- přibližování důležitých politických institucí včetně činnosti armády

Den Novopacka

V rámci projektového dne „Den Novopacka“ se propojují okruhy a témata jednotlivých ročníků z občanské výchovy a mezipředmětových vztahů /Dě, Vv, Z, Ch, Vz/ a využívají možnosti našeho regionu.

6. ročník se zaměřuje na Státní správní a samosprávní organizace /Městský úřad, Policie v Nové Pace/

7. ročník mapuje Náboženství a víru na Novopacku /exkurze Klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie, Husův sbor, zakarpatský kostelík, muzeum spiritismu v Klenotnici/

8. ročník se zabývá mezigeneračními vztahy /návštěva místního Domu seniorů, prezentace/

9. ročník zpracovává průmysl na Novopacku /exkurze do místního pivovaru, anketa prezentace/

Pro žáky jsou pořádány besedy: 6. ročník /Na Městském úřadě v N. Pace/, kyberšikana s policií ČR, 7., 8. ročník – sexuální výchova a primární protidrogová prevence, sociopatologické jevy – podle nabídek agentur, 9. ročník – prevence kriminality, matrika, právní důsledky dosažení 15 let)

Časová dotace

- 6. – 9. ročník
- 1 vyučovací hodina týdně

Místo realizace

- třída
- komunitní učebna
- knihovna
- učebna PC
- veřejná prostranství mimo školu

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu,
- samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, video, prezentace
- beseda
- dotazníky – interview

Kompetence k učení

Žáci:

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Postup:

- vedení žáků k ověřování důsledků
- poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci

- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

tvůřivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení

- žáci umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí
- Postup: - kladení otevřených otázek
- volný přístup k pomůckám

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí využívat ke komunikaci vhodné technologie
- Postup: zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcování žáků k argumentaci
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají
- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy
- žáci umí hodnotit svoji práci i práci ostatních
- Postup: hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské

- žáci znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- Postup: - vyžadování dodržování pravidel slušného chování
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- Postup: dodávání sebedůvěry, napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

Průřezová témata

- OSV - sociální rozvoj, osobnostní rozvoj
- VDO – občan, občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
- MKV - kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
- EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- MV - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
- ETV – komunikace, důstojnost a sebeúcta, pomoc, přátelství, spolupráce, empatie, vzájemné vyjádření citů, asertivita, respekt, pozitivní hodnocení druhých

5.5.2 Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu

- poznávání dějů, skutků a jevů, které ovlivnily vývoj společnosti
- získání základních poznatků o konání člověka v minulosti
- utváření a upevňování vědomí náležitosti k národní i k evropské kultuře
- formování otázek, které vedou žáka k pochopení vztahů minulosti se současností popř. další vývoj v budoucnosti
- rozvíjet časové i prostorové představy a empatie, které vedou k lepšímu pochopení historických událostí a vztahů
- zařazování dějin regionu a místních dějin

Časová dotace

6. ročník – 2 vyučovací hodiny týdně

7. ročník – 1 vyučovací hodina týdně

8. ročník – 2 vyučovací hodiny týdně

9. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Místo realizace

- třídy
- školní informační centrum
- učebna PC
- veřejná prostranství mimo školu – muzea, výstavy, vycházky, exkurze, archiv apod.

Exkurze:

8. ročník – Josefov, Kuks

9. ročník – Praha (výročí bojů na Dukle); Památník Tereziín

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Formy a metody realizace

vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, video
beseda
dotazníky, interview

Kompetence k učení

Žáci:

- vyhledávají a třídí informace na základě pochopení, propojení a systematizace a využívají je v procesu učení i v praktickém životě
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly a uvádějí je do souvislostí
- propojují je do širších celků a na základě toho si vytvářejí komplexnější pohled na společenské a kulturní dění

Postup:

- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají informace z různých zdrojů

- vedení žáků k užívání správné terminologie a symboliky
- zadávání úkolů, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vedení k zamyšlení nad historickým vývojem

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů, nacházejí shodné, podobné a odlišné znaky
- využívají získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- obhajují svoje názory a postoje

Postup:

- zařazování rozmanitých aktivit /diskuse, výklad, skupinové práce/ a metod, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vedení ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně
- účinně se zapojují do diskuze a obhajují své názory, vhodně argumentují
- využívají informační a komunikační prostředky

Postup:

- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- zařazování diskuzí do výuky
- vedení žáků k věcnému argumentování a užívání moderních technologií

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují, vzájemně si naslouchají a pomáhají
- podílí se na vytváření příjemné pracovní atmosféry
- umí hodnotit svoji práci i práci ostatních

Postup:

- dodávání sebedůvěry žákům
- pomáhat žákům podle jejich individuálních potřeb
- soustavně pracovat na pozitivním klima ve třídě

Kompetence občanské

Žáci:

- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektují názory ostatních a váží si jejich hodnotového žebříčku a snaží se vcítit do situace ostatních lidí
- odmítají útlak a hrubé zacházení a odmítají negativní jevy ve společnosti
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace

Postup:

- vyžadování dodržování pravidel slušného chování a k ohleduplnosti
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- pěstovat v žácích vztah k národnímu, historickému a kulturnímu vývoji a k tradicím

Kompetence pracovní

Žáci:

- dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- aplikují znalosti v praxi

Postup:

- vyžadovat určitou úroveň práce
- umožnění konzultací a pomoci

Průřezová témata

- OSV – kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému a rozhodovací dovednosti
- VDO – občan, občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
- MKV -kulturní diference, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
- EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti

- ETV – komunikace, důstojnost a sebeúcta, respekt a pozitivní hodnocení druhých, empatie, asertivita, pomoc, přátelství

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování. Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou fyzika, chemie, přírodopis a zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své

přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti. Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1 Chemie

poznej

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět **chemie** se vyučuje jako samostatný předmět v 7. ročníku jedna hodina týdně, v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- rozvíjí logické racionální myšlení při řešení teoretických a praktických úkolů
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí
- vede k samostatnosti při vysvětlování a zdůvodňování chemických jevů
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky
- učí aplikovat chemické poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích

Materiální zajištění výuky:

učebnice a pracovní sešity nakladatelství Fraus: Chemie 8-9; odborné publikace, vzorky chemikálií, laboratorní soupravy, video

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami a pokusy je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- projektová výuka
- výuka formou multimediálních prezentací (fotografie, mikrofotografie, audio, video)
- metoda problémového výkladu, diskuze, brainstorming, vrstevnické vyučování
- skupinová a kooperativní práce (s využitím odborné literatury, internetu)
- referáty s využitím moderní techniky

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět **chemie** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**:

- **přírodopis** : složení živé hmoty, základy biochemických pochodů (metabolismus, fotosyntéza), ochrana životního prostředí – znečištění, vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy

- **fyzika**: fyzikální veličiny, vlastnosti látek, meteorologie

- **zeměpis**: surovinové zdroje chemického průmyslu

Další významné mezipředmětové vztahy:

- **dějepis**: slavní vědci a jejich doba, využití chemikálií v minulosti

- **matematika**: chemické výpočty

- **informační a komunikační technologie**: schopnost využívat k práci moderní technologie

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel u žáka vytváří kladný vztah k předmětu, vede ho k osvojení si efektivní strategie učení a motivaci k celoživotnímu učení
- učitel vede žáka k samostatné práci, ke schopnostem pozorování, měření a pokusu, k hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- učitel vede žáka ke kompetenci správně používat chemické termíny, symboly a značky, samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- žák je veden k tomu, aby vnímal získané informace v souvislostech a byl schopen je aplikovat na reálné situace

Kompetence k řešení problémů

Učitel vzdělává a vychovává žáka tak, aby byl kompetentní:

- řešit problémové situace související s učivem chemie

- hledat příklady chemických dějů a jevů z běžné praxe
- tvořivě myslet, logicky uvažovat
- kriticky hodnotit věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet)
- při plnění úkolů samostatně navrhnout možná řešení, vyvozovat a obhajovat závěry
- promyšleně pracovat při praktických cvičení

Kompetence komunikativní

Učitel vzdělává a vychovává žáka tak, aby byl kompetentní:

- respektovat názory druhých, diskutovat a spolupracovat
- formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě kultivovanou a výstižnou formou
- prezentovat výsledky své práce, mít možnost je zhodnotit a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku
- správně užívat chemické symboly a značky

Kompetence sociální a personální

Učitel vzdělává a vychovává žáka tak, aby byl kompetentní:

- efektivně spolupracovat při řešení problémů
- plněním adekvátních úkolů posilovat svou sebedůvěru i pocit zodpovědnosti
- vytvořit si návyky zdravého životního stylu (především v oblasti stravování)

Kompetence občanské

Učitel vzdělává a vychovává žáka tak, aby byl kompetentní:

- respektovat pravidla pro práci s chemickými látkami
- chovat se zodpovědně v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)
- chápat práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
- dodržovat pravidla slušného chování
- zaujmout odmítavý postoj k drogám a návykovým látkám

Kompetence pracovní

Učitel vzdělává a vychovává žáka tak, aby byl kompetentní:

- organizovat si práci v rámci skupinového vyučování možnost, navrhnout postup a časový rozvrh
- bezpečně ovládat laboratorní techniku při práci v chemické laboratoři

- dodržovat zásady bezpečnosti při práci v laboratoři a povinnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- využívat získaných znalostí a zkušeností v zájmu příprava na budoucí studium (resp. povolání)

Průřezová témata

- OSV – sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy, řešení problému a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika
- VDO – občan, občanská společnost a stát
- EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
- EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti
- ETV - komunikace

5.6.2 Fyzika

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět **fyzika** je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku jednu hodinu týdně a v 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami a moderní audiovizuální technikou
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

- Předmět **fyzika** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**:
- **chemie** : jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- **přírodopis**: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce - kardiostimulátor
- **zeměpis**: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava, klima

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k systematickému pozorování různých fyzikálních procesů i jejich vlastností a měření různých fyzikálních vlastností objektů, zpracování výsledků pozorování, měření a vyhodnocování a využívání pro své vlastní učení
- učitel provádí se žáky experimenty, které slouží k ověřování, potvrzují vyslovené hypotézy, nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí
- učitel učí žáky vyslovovat hypotézy o fyzikální podstatě pozorovaných jevů a ověřovat různými prostředky jejich pravdivost
- učitel vede žáky k poznávání souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními přírodovědně zaměřenými oblastmi

Kompetence k řešení problémů

- učitel učí žáky rozpoznávat problémy s využitím všech metod a prostředků, jež mají v daném okamžiku k dispozici (metody pozorování, měření, matematické a grafické prostředky apod.)
- učitel vysvětluje jak vyjádřit či formulovat problém

- učitel u žáků utváří návyky jak hledat, navrhovat či použít další metody, informace nebo nástroje, které mohou přispět k řešení daného problému
- učitel koriguje chybná řešení žáků
- učitel učí žáky používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k práci ve skupinách založenou na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vytváří u žáků schopnost formulace svých myšlenek v ústní i písemné formě

Kompetence sociální a personální

- učitel učí žáky využívat skupinového a inkluzivního vyučování a vede je ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomáhat

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- učitel vytváří u žáků schopnost dodržovat a upevňovat bezpečné chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Průřezová témata

- OSV – mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika
- VDO - občan, občanská společnost a stát
- EGS - Evropa svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
- MKV - vzájemné respektování
- EV – ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, tvorba mediálních sdělení
- ETV – komunikace

Exkurze:

7. ročník: Liberec – IQ Landia

9. ročník - Exkurze do malé vodní elektrárny

5.6.3 Přírodopis

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9.ročníku. V 6. –8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně. Program předmětu staví na elementárních znalostech, které žáci získali v prvouce, přírodovědě i dalších předmětech (prvouka, matematika, český jazyk a literatura, ...)

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- vytváří pozitivní vztah k přírodě, rozvíjí zájem o přírodu a přírodniny
- rozvíjí zodpovědný vztah k přírodnímu prostředí, akcentuje znalost chráněných oblastí a významných přírodních památek regionu
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje vnímat přírodu jako jednotný systém, jehož součástí se vzájemně ovlivňují
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů a výskytem lokálních organismů

Materiální zajištění výuky:

- učebnice a pracovní sešity nakladatelství Fraus: Přírodopis 6-9; odborné publikace a atlasy, nástěnné obrazy, vzorky přírodnin, mikroskopy, preparační soupravy, video, osobní materiály (přírodniny, fotografie)

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- projektová výuka
- výuka formou multimediálních prezentací (fotografie, mikrofotografie, audio, video)
- metoda problémového výkladu, diskuze, brainstorming, vrstevnické vyučování

- skupinová a kooperativní práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury, internetu)
- referáty s využitím moderní techniky
- přírodovědné vycházky (exkurze) s pozorováním

Řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět **přírodopis** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**:

- **chemie** : prvkové složení živé hmoty, základy biochemických pochodů (metabolismus, fotosyntéza), ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy

- **fyzika**: meteorologie, fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak

- **zeměpis**: znalost regionu (rozšíření živočichů a rostlin), chráněná území, zoogeografie, fytoogeografie

Další významné mezipředmětové vztahy:

- **dějepis**: slavní vědci a jejich doba, využití organismů v minulosti
- **matematika**: význam souměrnosti
- **informační a komunikační technologie**: schopnost využívat k práci moderní technologie

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel u žáka vytváří kladný vztah k předmětu, vede ho k osvojení si efektivní strategie učení a motivaci k celoživotnímu učení
- učitel vede žáka k samostatné práci, ke schopnostem pozorování, měření a pokusu, k hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- učitel vede žáka ke kompetenci pracovat samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- žák je veden ke správnému používání odborné terminologie
- žák je veden k tomu, aby vnímal získané informace v souvislostech a byl schopen je aplikovat na reálné situace

Kompetence k řešení problémů

Učitel vzdělává a vychovává žáka tak, aby byl kompetentní:

- tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy
- kriticky hodnotit věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet)
- při plnění úkolů sám navrhovat možná řešení, vyvozovat a obhajovat závěry a vyhodnocovat získaná fakta

Kompetence komunikativní

Učitel vzdělává a vychovává žáka tak, aby byl kompetentní:

- respektovat názory druhých, diskutovat
- formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě kultivovanou a výstižnou formou
- prezentovat výsledky své práce, mít možnost je zhodnotit a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

Učitel vzdělává a vychovává žáka tak, aby byl kompetentní:

- efektivně spolupracovat při řešení problémů
- plnit úkoly, posilovat svou sebedůvěru i pocit zodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel vzdělává a vychovává žáka tak, aby byl kompetentní:

- dodržovat pravidla slušného chování
- chápat práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

Učitel vzdělává a vychovává žáka tak, aby byl kompetentní:

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s mikroskopickými preparáty a s přírodninami
- organizovat si práci v rámci skupinového vyučování možnost, navrhnout postup a časový rozvrh

Průřezová témata

- OSV- seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena
- VDO– respektování práva na existenci, zodpovědnost za své rozhodování
- EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

- EV– ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti
- ETV – komunikace

Projekty, kurzy

Ekologický kurz

Základní škola Nová Paka Husitská je škola, která vzdělává především děti z přilehlého sídliště Studénka. Abychom mohli dle současných požadavků na environmentální vzdělávání u těchto dětí rozvinout kladný emocionální a zodpovědný vztah k přírodě a prostředí, ve kterém žijí, považujeme v této situaci za nutné využít možnosti ekologicky zaměřených pobytů, které nabízejí regionální ekologická centra. Pro školní rok 2011-12 a další roky jsme vybrali kurz, který zaměříme na přírodu Jizerských hor a který realizujeme ve spolupráci se sdružením přátel přírody Čmelák. Projekt je určen pro žáky 8. ročníku. Jedná se o komplexní třídní ekovýchovní program. Chata je v Jizerských horách (Mariánskohorské boudy).

Cílem kurzu je umožnit žákům kontakt s živou přírodou, vytvořit u žáků kladný a zodpovědný vztah k prostředí, ve kterém žijí a možnost vnímat environmentální problematiku komplexně přímo v terénu. Programem kurzu jsou terénní biologické práce (pozorování, určování, experimenty), horská turistika individuální a týmové aktivity, zkoumání ekosystému hor a vědomostní a sportovní soutěže o ceny.

Den Země

Den Země připadá každoročně na měsíc duben. Účastní se ho žáci všech tříd. Každý ročník si zvolí vlastní aktivitu, obsah je zaměřen na poznávání města a jeho okolí z hlediska ekologie a environmentální výchovy.

Poznej svůj kraj

Mezipředmětový projekt je zaměřen na přírodu, zeměpis, environmentální vztahy a historii Geoparku Český ráj a regionu Podkrkonoší. Dopravujeme se vlakem, pěší trasy mají stoupající náročnost (10 - 20 km). Ke každé exkurzi žáci řeší úkoly z pracovního listu, ve škole následuje test a poznávání přírodnin. Od 6. do 9. třídy je plánovaná podzimní a jarní exkurze.

Absolventské práce

Projekt umožňuje žákům 9. tříd vytvořit vlastní práci v předmětu, který si zvolí. Projekt dává nadaným žákům prostor pro tvůrčí činnost a akcentuje mezipředmětové vztahy a souvislosti. Žáci veřejně prezentují a obhajují výsledky své práce.

Prázdninové bádání

Projekt je zaměřený na laboratorní práce v domácích podmínkách se školní technikou. V současné době je v ověřovací fázi. Pokud proběhne úspěšně, bude projekt zařazen do ŠVP školy.

5.6.4 Zeměpis

Obsahové, organizační a časové vymezení

Zeměpis je vyučován v 6. - 8.ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Výuku zaměřujeme na :

- základní orientaci v oboru, tj. postupné zavedení geografického systému poznávání světa, stěžejních geografických pojmů a osvojení poznávacích metod s využitím různých zdrojů informací.
- respektování přírodních dějů jako nedílné součásti života lidí na planetě Zemi
- respektování hodnot vytvořených člověkem a podporu myšlenek trvale udržitelného stavu
- podpora aktivního poznávání Česka, okolních států a dalších částí světa
- aktivní analýzu a syntézu přijímaných informací včetně jejich aplikace na běžné denní situace
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Materiální zajištění výuky:

- učebnice nakladatelství Fraus – učebnice pro 6. - 9. ročník, atlas : Školní atlas světa: Kartografie Praha, Atlas České republiky : Kartografie Praha , FG a tematické nástěnné mapy se vztahem k jednotlivým regionům : Kartografie Praha a Stiefel, časopis Lidé a Země , osobní materiály
- škola je vybavena specializovanou učebnou pro výuku zeměpisu

- rezervované hodiny v počítačové učebně a informačním centru, spolupráce s Městskou knihovnou v Nové Pace

Formy a metody práce :

- frontální výuka s učebnicí, demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem, atlasy
- skupinová práce (mapy, pracovní listy, časopisy, internet)
- projektová výuka (turistické cíle, itineráře cest, virtuální cestovní kanceláře)
- zeměpisné vycházky s pozorováním

Přesah učiva do jiných předmětů :

Zeměpis se v řadě témat překrývá s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- **chemie** : ochrana životního prostředí
- **fyzika** : sluneční soustava, vesmír, meteorologie, vlastnosti látek
- **přírodopis** :zoo a fyto geografie, ochrana ŽP

Pro efektivní práci využívá i učiva dalších předmětů z ostatních vzdělávacích oblastí :

- **matematika** : měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy a diagramy, ...
- **IKT** : zdroje informací a jejich zpracování
- **dějepis** : historické souvislosti, rozmístění národů a kultur, změny klimatu a jejich vliv na život lidí , přírodní katastrofy

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k :

- propojování komplexů poznatků jak vertikálně, tak i horizontálně, k jejich aplikaci do současného života
- k používání odborné terminologie
- kritické práci se získanými poznatky, formulaci jasných závěrů
- poznávání smyslu a cíle učení, pozitivnímu vztahu k učení

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k :

- formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů, souvislému vyjadřování, výstižnému a kultivovanému projevu
- pochopení potřeby naslouchat jiným názorům a umění je využívat a respektovat
- schopnosti kultivované prezentace s využitím materiálů

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k :

- schopnosti pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení, pracovat s chybou
- kritickému myšlení, schopnosti hájit svá rozhodnutí a opřít svá tvrzení o kvalitní zdroje

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k :

- spolupráci ve skupinách, upevnění zodpovědnosti za výsledky své práce, vzájemné pomoci a schopnosti o pomoc požádat, vzájemnému naslouchání, kritickému posuzování jednotlivých fází pracovního procesu a následnému vyvození závěrů pro efektivní práci

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k :

- respektu názoru druhých, uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu, dodržování pravidel slušného chování, ohleduplnosti k slabým a handicapovaným
- zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- ohledům na historické dědictví

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k :

- dodržování pravidel pro efektivní práci
- pochopení cílů a rizik plynoucích z jednotlivých lidských aktivit
- aplikaci školních znalostí v praktickém životě

Průřezová témata

- OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, poznávání lidí, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- VDO – občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
- MKV – kulturní diference, etnický původ, multikulturalita
- EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

- MV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, stavba mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
- ETV - komunikace

Součástí výuky jsou i jednodenní školní výlety a kurzy na konci 6. až 9. ročníku, jejichž výběr se řídí mnoha faktory (zájmy dětí, dostupnost spojů, návaznost na učivo...). Tyto akce zajišťuje třídní učitel daného ročníku.

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova

5.7.1.1 Hudební výchova – 1.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Je realizována: v 1. – 5. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu hudební výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o hudební výchovu
- vede k porozumění základním pojmům v hudební výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých hudebních nástrojů
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé hudební vyjadřovací prostředky
- pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Organizace výuky

žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Reflexe místního regionu

- zpěv písní a koled z Podkrkonoší
- pěvecká soutěž Novopacký slaviček
- společná realizace vánočních koncertů s místními dětskými pěveckými sbory
- účast na Jarním koncertu novopackých sborů

Přehled používaných forem a metod práce

- frontální výuka - životopisy vybraných hudebních skladatelů
- samostatná práce
- skupinová práce
- práce ve dvojicích – tvořivá činnost žáků
- práce s notovým materiálem a s nástroji
- dramatické vyjádření písně
- tanec

Inovativnost osnov

Poslech hudebních produkcí dle aktuální nabídky

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanské

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Průřezová témata

- OSV - poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti kooperace a kompetice
- EGS - jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá z hlediska hudebních osobností a jejich děl
- MKV - lidské vztahy, multikulturalita
- EV - vztah člověka k přírodě, lidské aktivity, sluchová a hlasová hygiena
- MV - práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení
- ETV – komunikace, tvořivost, vzájemné vyjádření citů

5.7.1.2 Hudební výchova– 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Je realizována: v 6. -7. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s audio - vizuálně s obraznými znakovými a poslechovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Přehled používaných forem a metod práce

- frontální výuka – dějiny hudby
- samostatná práce
- skupinová práce
- práce ve dvojicích – tvořivá činnost žáků
- práce s notovým materiálem a s nástroji
- dramatické vyjádření písně
- tanec

Přehled výchozích materiálů

Hostomská, A., Příběhy paní hudby

Černušák, Dějiny hudby

Světoví a čeští hudební skladatelé
poslechový materiál
notový materiál

Inovativnost osnov

Poslech hudebních produkcí dle aktuální nabídky

Reflexe místního regionu

- zpěv písní a koled z Podkrkonoší
- pěvecká soutěž Novopacký slavíček
- společná realizace vánočních koncertů s místními dětskými pěveckými sbory
- účast na Jarním koncertu novopackých sborů

Příspěvek k jedinečnosti školy

- vedení žáků ke kreativitě a originalitě
- užití různých způsobů vyjádření hudební myšlenky
- seznámení s dějinami hudby v regionu
- možnost si ověřit poznatky z Hv na poslechových mimoškolních akcích a na exkurzích
- možnost navštěvovat Sborový zpěv, hru na zobcovou flétnu a uplatnit tak svůj talent
- větší projekty např. Vánoční koncert, závěrečný koncert, Jarní koncert Krajskou pěveckou soutěž....

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanské

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Průřezová témata

- OSV – mezilidské vztahy, komunikace, kreativita, hodnoty, postoje, praktická etika
- VDO – občan, občanská společnost a stát
- EGS - jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá z hlediska historického i současného hudebního a pohybového vývoje, z hlediska významných hudebních skladatelů a jejich děl
- MKV – kulturní diference, multikulturalita
- EV - vztah člověka k prostředí

- MV - práce v realizačním týmu

5.7.2 Výtvarná výchova

5.7.2.1 Výtvarná výchova – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku.

1. ročník - 1 hodina týdně
2. ročník - 1 hodina týdně
3. ročník - 2 hodiny týdně
4. ročník - 2 hodiny týdně
5. ročník - 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky
- pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Reflexe místního regionu

- výstavy: Suchardův dům, galerie Aurum, DDM, ISS, SOŠPg, SŠGS
- seznámení s výtvarníky našeho regionu

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Průřezová témata

- OSV - poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti kooperace a kompetice
- VDO - principy demokracie

- EGS - jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- MKV - lidské vztahy, multikulturalita
- EV - vztah člověka k přírodě, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MV - práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení
- ETV – komunikace, respekt, tvořivost, vzájemné vyjádření citů, reálné a zobrazené vzory, pomoc, přátelství

5.7.2.2 Výtvarná výchova – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován v každém ročníku 2 hodiny týdně.

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Přehled používaných forem a metod práce

- frontální výuka – dějiny umění
- samostatná práce
- skupinová práce
- práce ve dvojicích – tvořivá činnost žáků

Přehled výchozích materiálů

učebnice –umělecká literatura

materiál pro dvojrozměrné práce – A4, A3, barvy, štětce ...

Materiál pro trojrozměrné práce – kartony, zbytky textilu, provázků, drátky, hlína, „co dům dal“

Inovativnost osnov

momentální nápad, nálada, pocit, kreativita, nahodilá inspiraci v přírodě, na chodníku, v televizi, na výstavě

Reflexe místního regionu

- malebnost podkrkonošské přírody
- barevnost této krajiny – kontrast červená, zelená
- výtvarníci regionu zvláště Nové Paky (Suchardové, Kafka, Bouda, Podzemná, Hák, Gross, Zívr ...)
- architektura regionu

Příspěvek k jedinečnosti školy

- vedení žáků ke kreativitě a originalitě
- užití zajímavých technik a materiálů
- seznámení s dějinami umění

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek

- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky ...)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů ...)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Průřezová témata

- OSV - poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti kooperace a kompetice
- VDO - principy demokracie

- EGS - jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- MKV - lidské vztahy, multikulturalita
- EV - vztah člověka k přírodě, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MV - práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení
- ETV – důstojnost a sebeúcta, respekt a pozitivní hodnocení druhých, tvořivost, vzájemné vyjádření citů, empatie, pomoc, přátelství, tolerance, komplexní prosociálnost

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Tělesná výchova

5.8.1.1 Tělesná výchova – 1.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- předmět je realizován v 1. - 5. ročníku 2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen do třech tematických okruhů:

- a) Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti – průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení, taneční improvizace, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech**
- b) Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání (3. a 4. ročník), bruslení (1., 2., 5. ročník), lyžování (2. ročník formou 3-denního výcviku), výchova cyklisty (projekt 4. a 5. ročník) a další pohybové činnosti**
- c) Činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech**

Organizace výuky

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a

dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Reflexe místního regionu

- turistika a pobyt v přírodě se organizuje v rámci akcí školy - den třídního učitele, vycházka do okolí bydliště po turistických značkách
- poznáváme historii (zřícenina Kumburk, hrad Pecka)
- exkurze a výlety do Krkonoš a Českého ráje
- soutěže: veškeré soutěže pořádané ASŠK

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení - žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podle jednoduchého popisu cvičení, změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů - uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní - žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají, zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální - žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair - play - dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině.

Učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojují svou pohybovou činnost se

zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní - žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Průřezová témata

- VDO – rozvíjíme smysl pro spravedlnost, dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru
- MKV – lidské vztahy – ohleduplnost, spolupráce
- EV – vztah člověka k prostředí, životní styl, prostředí a zdraví - turistika, plavání
- ETV – komunikace, důstojnost a sebeúcta, respekt a pozitivní hodnocení druhých, asertivita, pomoc, přátelství, spolupráce, komplexní prosociálnost

5.8.1.2 Tělesná výchova – 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

předmět je vyučován v 6. - 7. ročníku 3 hodiny týdně a v 8. - 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Obsahová charakteristika

Předmět tělesná výchova učí žáky poznávat a aktivně rozvíjet vlastní pohybové dovednosti, seznamuje je s účinky pohybových činností na tělesnou zdatnost, učí je získávat potřebnou míru odpovědnosti za zdraví a rozvíjet trvalý celoživotní vztah k sportu. Jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v oddělených skupinách (dívky X chlapci) v rámci jednotlivých tříd. Předmět je vyučován v prostorech školní tělocvičny, školních hřišť, zimního stadionu, okolního terénu. Využívány jsou i další prostory školy (posilovna). V 7. ročníku je realizován lyžařský výcvikový kurz. V ročníku 9. vodácký kurz.

V rámci předmětu se vyučují: míčové hry, gymnastika, atletika, bruslení, cvičení na rozvoj pohybových schopností, netradiční sportovní hry.

Předmět prolíná i do korespondenčních akcí vedených pod hlavičkou časopisu Školní sport a dalších místních a regionálních sportovních akcí dle aktuální nabídky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- žáci se učí cvičit podle popisu cvičení
- žáci změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími
- žáci se orientují v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě určených kritérií hodnotit své činnosti a výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- žáci uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- žáci řeší problémy v souvislosti s nespportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a náradím.

Učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke spolupráci při týmových pohybových činnostech a soutěžích
- žáci se učí reagovat na povely a pokyny a sami je i vydávají
- žáci zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair - play
- žáci respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině.

Učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská

- žáci se podílí na vytvoření pravidelného pohybového režimu
- žáci usilují o zlepšení své zdatnosti a spojují svou pohybovou činnost se zdravím
- žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Průřezová témata

- OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, poznávání lidí
- VDO – občanská společnost a škola (zásady slušnosti, tolerance, odpovědnosti, angažovaný přístup k druhým)
- EGS – Evropa a svět nás zajímá
- MKV – lidské vztahy, kulturní diference
- EVMV – vztah člověka k prostředí
- MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu
- ETV – komunikace, důstojnost a sebeúcta, respekt a pozitivní hodnocení druhých, asertivita, pomoc, přátelství, spolupráce, komplexní prosociálnost

5.8.2 Výchova ke zdraví

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu

- postupné formování a rozvíjení tělesného profilu žáků
- orientace ve významných okolnostech zdravého způsobu života
- utváření vztahů žáků ke skutečnosti ochrany zdraví
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní zdraví

- vedení k sebepoznávání
- psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání,
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí
- klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí
- rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc rizikových situacích a v situacích ohrožení

Časová dotace

- 8. ročník
- 1 vyučovací hodina týdně

Místo realizace

- třídy
- knihovna
- učebna PC, informační centrum
- veřejná prostranství mimo školu
- sál pohybové výchovy

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu,
- samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, video
- beseda

- dotazníky – interwiev

Kompetence k učení

Žáci:

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Postup:

- vedení žáků k ověřování důsledků
- poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci
- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- žáci umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Postup:

- kladení otevřených otázek
- volný přístup k pomůckám

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí využívat ke komunikaci vhodné technologie

Postup:

- zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcování žáků k argumentaci
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají
- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy
- žáci umí hodnotit svoji práci i práci ostatních

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské

- žáci znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Postup:

- vyžadování dodržování pravidel slušného chování
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Postup:

- dodávání sebedůvěry, napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

Průřezová témata

- OSV - sociální rozvoj, osobnostní rozvoj
- VDO - občan, občanská společnost a stát
- EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
- MKV - kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
- EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- ETV – komunikace, respekt a pozitivní hodnocení druhých, tvořivost, empatie, asertivita, reálné a zobrazené vzory, pomoc, přátelství, spolupráce

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní činnosti

5.9.1.1 Pracovní činnosti – 1.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět praktické činnosti se vyučuje v 1.- 5. ročníku po 1 hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Dělí se do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Reflexe místního regionu

- využití keramické dílny v DDM
- výstavy: Suchardův dům, galerie Aurum, DDM, ISŠ, SOŠPg
- chráněná dílna pro handicapované Vyšehrad

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Průřezová témata

- OSV – zodpovědnost jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci
- EGS
- MKV
- EV - podmínky života, vztah k životnímu prostředí
- ETV – komunikace, respekt, tvořivost, vzájemné vyjádření citů, reálné a zobrazené vzory, pomoc, přátelství, spolupráce

5.9.1.2 Pracovní činnosti – 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 8. ročníku . Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně.

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány tematické okruhy pro skupinu chlapců a skupinu dívek, které jsou vyučovány odděleně.

Vzdělávání v pracovní výchově chlapců směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně techniky výpočetní, a to v základní uživatelské úrovni osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti

Exkurze

- 6. ročník - truhlárna , nástrojárna
- 8. ročník- vodní elektrárna, dílny ISS Nová Paka

Projekt

- 8. Ročník - Praktické dílny na ISS

Vzdělávání v pracovní výchově dívek směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména činnostech v domácnosti, vedení domácnosti apod.
- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život
- osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce, základů
- organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojování potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák:

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel:

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poznatky aplikuje v praxi

Učitel:

- se zajímá o náměty

- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák:

- při komunikaci používá správné technické názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- učí se věcně argumentovat

Učitel:

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Průřezová témata

- OSV – orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k sobě samému, k dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí
- VDO– zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání , řešení problémů samostatně a odpovědně, společně komunikovat, podporovat aktivitu a kooperovat.
- EGS – evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní
- EV – pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, péče o zeleň, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí
- MV– schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, tisk, rozhlas, televize, internet

5.10 Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty jsou do výuky zařazeny v 7. a 9. ročníku v časovém rozsahu 2 hodiny týdně. Nabídka povinně volitelných předmětů není pevná a je řízena požadavky žáků a možnostmi školy.

5.10.1 Anglická konverzace

Vzdělávání v předmětu anglická konverzace:

- je zaměřeno na ovládnutí všech čtyř řečových dovedností (poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, ústní projev, písemný projev)
- největší důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků tak, aby byli schopni dorozumět se s cizincem v každodenních situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech
- rozšiřuje schopnost třídit a upevňovat slovní zásobu v tématických okruzích blízkých zájmům a věku žáků
- je zaměřeno na studium reálií anglicky hovořících zemí
- prohlubuje toleranci k jiným cizojazyčným kulturám
- rozšiřuje znalost gramatických jevů v jazyce, slovní zásoby, frází

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- poslechová cvičení
- práce s textem
- příprava rozhovorů, dramatizace textu
- frontální výuka
- multimediální prezentace
- projektová výuka (práce s průřezovými tématy, reálie anglicky hovořících zemí)
- problémový výklad, diskuse, brainstorming
- skupinová a kooperativní práce
- referáty s využitím moderní techniky
- soutěže, recitace, zpěv
- individuální práce žáka (práce s výukovými programy, internetem, práce se slovníkem, autentickými materiály)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali
- žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby
- žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů
- součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem

Kompetence k řešení problémů

- učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů
- ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě
- žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru
- v rámci konverzace na různá témata je po žácích požadována zřetelná argumentace při vyjadřování názorů

Kompetence komunikativní

- dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizích jazyků i multimediálními prostředky
- v rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti

Kompetence sociální a personální

- párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat

Kompetence občanské

- v rámci konverzace vedou učitelé žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor a zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním
- učitel vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání
- žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků
- žáci se specifickými poruchami učení jsou tolerováni ve všech oblastech, je respektováno jejich pomalejší tempo, mají možnost využívat techniky k usnadnění učení (množení materiálů, využití PC, práce s jazykovými programy, ...)

Průřezová témata

- OSV - poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace, komunikace
- VDO - principy demokracie, občan, společnost a stát; formy participace

- EGS - jsme Evropané, Evropa a svět
- MKV - lidské vztahy, mezilidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity
- EV - základní podmínky života, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MV - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

5.10.2 Informatika

Hlavní témata :

- stručná historie výpočetní techniky
- osobní počítač – hardwarová konfigurace, softwarová konfigurace
- zásady při práci s počítačem
- operační systémy
- Windows – síťové prvky, konfigurace, programové balíky
- Microsoft Office
- internet
- e-mail a počítačová pošta
- počítačové sítě, počítačové hry
- multimedia
- technologie tisku (tiskárny)
- DVD
- počítačová grafika
- finanční gramotnost

Materiální zajištění výuky

Počítačová technika v učebně počítačů, počítače a multimediální technika v informačním centru.

Publikace:

Word pro školy, Excel pro školy, PowerPoint pro školy, Navrátil Pavel, Computer Media
 Příklady a cvičení z informatiky a výpočetní techniky, Navrátil Pavel, Computer Media
 Příklady a cvičení z informatiky a výpočetní techniky 2. díl, Navrátil Pavel, Computer Media

Ostatní:

osobní materiály /fotografie, prospekty/

rezervované hodiny v počítačové učebně a informačním centru; spolupráce s Městskou knihovnou v Nové Pace

Formy a metody práce

- vlastní práce na počítači; výuka s pomocí dataprojektoru
- frontální výuka s učebnicí, demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce v rámci projektové výuky

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel používá odbornou terminologii a k tomu též vede žáky
- žáci jsou vedeni ke kritické práci se získanými poznatky, k formulaci jasných závěrů

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k pochopení problému, učí je vyhledávat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení; učí je pracovat s chybou
- žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení, ke schopnosti hájit svá rozhodnutí a opřít svá tvrzení o kvalitní informační zdroje

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke kultivovanému formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů
- učitel vede žáky ke schopnosti prezentace své práce s využitím podpůrných materiálů

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách, jsou vedeni k upevnění zodpovědnosti za výsledky své práce, ke vzájemné pomoci a schopnosti o pomoc požádat, ke vzájemnému naslouchání, k umění kriticky posoudit jednotlivé fáze pracovního procesu a vyvodit z nich závěry pro efektivní práci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k respektu názorů druhých, k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu; k dodržení pravidel slušného chování, k ohleduplnosti ke slabým a handicapovaným
- učitel vede žáky k nacházení cesty pro klidné řešení konfliktů

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k dodržování pravidel důležitých pro efektivní práci

- žáci jsou vedeni k nacházení způsobů, jak aplikovat školní znalosti v praktickém životě

Průřezová témata

- OSV - kreativita
- VDO – občan, občanská společnost a stát (SW pirátství)
- EGS - vyhledávání a komunikace informací o světě
- MKV – multikulturalita, kulturní diference (komunikace s lidmi různých kultur)
- EV - ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- MV - kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů

5.10.3 Multikulturní výchova

Vzdělávání v předmětu multikulturní výchova

- směřuje k toleranci a odstranění stereotypů v myšlení žáků
- podporuje schopnost spolupracovat ve skupině
- vede k samostatnosti při řešení problémů
- rozvíjí multimediální kompetence žáka
- rozvíjí logické racionální myšlení při řešení teoretických a praktických úkolů
- vytváří odpovědný vztah mezi jedincem a jeho životním prostředím
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí aplikovat školní poznatky v praktickém životě

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinová a kooperativní práce
- exkurze (kulturní akce, muzea)
- projektová výuka, problémový výklad, diskuze, brainstorming
- referáty s využitím moderní techniky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel učí žáky pracovat s různými informačními zdroji
- učitel vede žáky k orientaci v pojmech, se kterými se setkávají v kultuře a umění
- učitel vede žáky k získávání komplexnějšího pohledu na současný svět

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k využívání různých způsobů třídění a zpracovávání informací
- učitel oceňuje hledání netradičních řešení
- učitel zařazuje úkoly, které nabízejí různé varianty řešení
- učitel podněcuje k hledání vhodných pracovních postupů.

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k logickému a věcně správnému formulování myšlenek, názorů a závěrů
- učitel vede žáky k využívání různých komunikačních prostředků
- učitel podporuje aktivní zapojení žáků do diskuse a schopnost argumentovat

Kompetence sociální a personální

- učitel využívá všechny dostupné a realizovatelné formy spolupráce

Kompetence občanské

- učitel vede žáka k vědomí, že pro fungování lidské společnosti je nezbytným předpokladem dodržování lidských práv, práva svobodně projevovat své názory nebo víru
- učitel vede žáka k respektování a toleranci náboženské, kulturní a národnostní odlišnosti jiných národů

Kompetence pracovní

- učitel vede žáka ke schopnosti využívat osvojených znalostí, vědomostí a schopností k zapojení do pracovního procesu s vědomím, že hodnota lidské práce není měřitelná pouze výkonem
- žák je učitelem veden k poznání, že společnost ve svých podnikatelských záměrech musí s ohledem na lidskou solidaritu dávat pracovní příležitosti i

fyzicky nebo mentálně postiženým lidem s přihlédnutím k jejich možnostem a limitům

Průřezová témata

- OSV: pozornost vůči odlišnostem a výhody v odlišnostech, lidská práva jako regulativ vztahů
- EGS: globální myšlení a mezinárodní porozumění, kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi, sociální a kulturní odlišnosti mezi národy, srovnávání projevů kultury v evropském a globálním kontextu, pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- MV: citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci, vliv médií na kulturu z hlediska současné i historické perspektivy

5.10.4. Přírodovědná praktika

Vzdělávání v předmětu přírodovědná praktika

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu v souladu s EVVO
- zdůrazňuje praktické činnosti v přírodovědných předmětech
- podporuje schopnost spolupracovat ve skupině
- vede k samostatnosti při vysvětlování a zdůvodňování přírodních jevů
- rozvíjí multimediální kompetence žáka
- rozvíjí logické racionální myšlení při řešení teoretických a praktických úkolů
- vede k poznávání základních přírodopisných, fyzikálních a chemických pojmů a zákonitostí
- vytváří odpovědný vztah mezi jedincem a jeho životním prostředím
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami a pokusy je spojována s praktickými cvičeními a multimediálními prezentacemi
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- projektová výuka, problémový výklad, diskuze, brainstorming, skupinová a kooperativní práce
- referáty s využitím moderní techniky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel učí žáky pracovat s různými informačními zdroji
- učitel trvá na věcně správném užívání termínů

Kompetence k řešení problémů

- učitel využívá různé způsoby třídění a zpracovávání informací
- učitel oceňuje hledání netradičních řešení

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k logickému a věcně správnému formulování myšlenek, názorů a závěrů učitel vede žáky k využívání různých komunikačních prostředků
- učitel podporuje aktivní zapojení žáků do diskuse

Kompetence sociální a personální

- učitel využívá práci ve skupinách

Kompetence občanské

- učitel podněcuje u žáků myšlení a jednání v souladu s EVVO

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování hygieny a bezpečnosti práce

Průřezová témata

- OSV – zodpovědnost jedince za své zdraví
- VDO – zodpovědnost jedince za své zdraví
- EGS – zodpovědnost a spoluzodpovědnost jedince za stav životního prostředí
- EV - zodpovědnost a spoluzodpovědnost jedince za stav životního prostředí

5.10.5 Kondiční cvičení

Vzdělávání v předmětu sportovní aktivity směřuje k :

- poznávání a aktivnímu rozvoji vlastní pohybové dovednosti
- seznámení se s účinky pohybových činností na tělesnou zdatnost
- získávání potřebné míry odpovědnosti za zdraví
- rozvoji trvalého celoživotního vztahu ke sportu
- k poznání vlastních pohybových možností a zájmů
- k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost
- k duševní a sociální pohodě.

Předmět je vyučován v prostorech školní tělocvičny, školních i městských hřišť (dle konkrétních podmínek daného školního roku). Využívány jsou i další prostory školy (posilovna).

V rámci předmětu se vyučují převážně: drobné hry zaměřené na rozvoj obratnosti, síly, rychlosti i vytrvalosti, míčové hry, atletika, netradiční sportovní hry.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví a pravidel sport. her
- žáci se učí cvičit podle popisu cvičení
- žáci změní základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími
- žáci se orientují v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě určených kritérií hodnotit své činnosti a výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- žáci uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- žáci řeší problémy v souvislosti s nespornovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a náradím.

Učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke spolupráci při týmových pohybových činnostech a soutěžích
- žáci se učí reagovat na povely a pokyny a sami je i vydávají
- žáci zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair - play
- žáci respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině.

Učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská

- žáci se podílí na vytvoření pravidelného pohybového režimu
- žáci usilují o zlepšení své zdatnosti a spojují svou pohybovou činnost se zdravím
- žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Průřezová témata

- OSV – poznávání, sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy, poznávání lidí
- VDO – zásady slušnosti, tolerance, odpovědnosti, angažovaný přístup k druhým
- EGS – Evropa a svět nás zajímá
- MKV – lidské vztahy, kulturní diference
- EV – vztah člověka k prostředí
- MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality práce v realizačním týmu

5.10.6 Technické práce

Vzdělávání v technických pracích směřuje k :

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu

- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou.
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti
- zvládnutí údržby a jednoduchých oprav jízdního kola
- základy robotiky a programování robotů
- Sestavení jednoduchého robota a jeho naprogramování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák :

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel :

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák :

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poznatky aplikuje v praxi

Učitel :

- se zajímá o náměty
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák :

- při komunikaci používá správné technické názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel :

- zadává úkoly při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žáci :

- pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- učí se věcně argumentovat

Učitel :

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci :

- respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- dokáží poskytnout první pomoc
- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice

Učitel :

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák :

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých

- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel :

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Průřezová témata :

- VDO– zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání ,řešení problémů samostatně a odpovědně, společně komunikovat, podporovat aktivitu a kooperovat.
- OSV– orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti,dobré vztahy k sobě samému,k dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí
- EV– pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, péče o zeleň, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí
- MV–schopnost zpracovat , vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, tisk, rozhlas, televize, internet
- EGS– evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní

5.10.7 Cvičení z matematiky

Vzdělávání ve cvičení z matematiky je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- procvičení a upevnění pojmů, matem. postupů
- další rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- zdokonalení logického a kritického usuzování

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- upevnění základních matematických pojmů a vztahů
- rozšíření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům sami žáci
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

Průřezová témata

- OSV- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- EGS – srovnání států, HDP, grafy...
- EV – vztah člověka k životnímu prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- ETV – komunikace

5.10.8 Psaní všemi deseti

Vzdělávání v předmětu psaní všemi deseti směřuje k:

- nácviku psaní deseti prsty na PC (podle textů či pomocí výukového programu)
- osvojení techniky psaní
- osvojení zásad správného držení rukou na klávesnici
- dodržování správného prstokladu
- dodržování hygienických návyků při psaní na počítači (správné držení těla, sezení, cviky na uvolňování prstů)
- nácviku přesnosti a rychlosti psaní

Časové a organizační vymezení:

- výuka probíhá v rámci povinně volitelného předmětu 2 hod týdně v počítačové učebně

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k propojení znalostí z jiných předmětů– využívání gramatických pravidel, znalosti cizího jazyku při psaní dopisů, žádostí apod.
- žák přizpůsobuje se různým výukovým aktivitám dle zadání učitele
- žák respektuje klid na práci
- žák vytváří optimální podmínky pro vlastní učení

Kompetence k řešení problémů

- učitel učí žáky pracovat podle návodu
- učitel učí žáky nést zodpovědnost za psaný projev
- žák sám nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učitel učí žáky komunikovat i písemnou formou, kultivovaně se ptát i odpovídat
- učitel učí žáky používat ke komunikaci různá media
- žák používá správné termíny
- žák systematicky vyslovuje svoji myšlenku

Kompetence sociální a personální

- učitel podporuje u žáků sebedůvěru při zvládnání psaní všemi deseti
- žák si před započatím práce ujasní zadaný úkol

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k dodržování etických pravidel při práci s informacemi a při práci v počítačové síti

Kompetence pracovní

- žák s pomocí učitele průběžně vyhodnocuje dílčí činnosti
- žák s pomocí učitele průběžně plánuje dílčí činnosti

Průřezová témata

OSV - poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace, komunikace

- seberegulace a sebeorganizace

HV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

- stavba mediálního sdělení
- tvorba mediálního sdělení
- práce v realizačním týmu

Formy evaluace

- program průběžně provádí hodnocení žáka na základě dosažených výsledků práce
- autoevaluace – žák ústní formou hodnotí svůj postup při zvládnání kompetencí

5.10.9 Kulturně-historický seminář

Cíle: rozšířit historicko-kulturní povědomí a navázat na základní učivo z dějepisu a literatury, cílem bude vést žáky k samostatnému myšlení a vyjadřování, snaha bude o propojování souvislostí (teorie v praxi). Naším cílem bude také sledovat, jak byly slavné historické momenty zpracovávány v umění (film, literatura, výtvarné umění).

Časový rozvrh

výuka bloků učiva bude probíhat v následujících fázích:

- prezentace učiva (myšlenková mapa)
- referáty, skupinová práce
- opakování a procvičování učiva
- pochopení a kontrola znalosti pojmů – průběžně (diskuze)
- mluvený projev (referát) - 1x za pololetí

Formy evaluace

- projekty
- referáty
- aktivní účast v diskuzích
- autoevaluace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel učí žáky pracovat s různými informačními zdroji
- učitel vede žáky k orientaci v pojmech, se kterými se setkávají v kultuře a umění
- učitel vede žáky k získávání komplexnějšího pohledu na současný svět

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k využívání různých způsobů třídění a zpracovávání informací
- učitel oceňuje hledání netradičních řešení
- učitel zařazuje úkoly, které nabízejí různé varianty řešení
- učitel podněcuje k hledání vhodných pracovních postupů.

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k logickému a věcně správnému formulování myšlenek, názorů a závěrů
- učitel vede žáky k využívání různých komunikačních prostředků
- učitel podporuje aktivní zapojení žáků do diskuse a schopnost argumentovat

Kompetence sociální a personální

- učitel využívá všechny dostupné a realizovatelné formy spolupráce

Kompetence občanské

- učitel vede žáka k vědomí, že pro fungování lidské společnosti je nezbytným předpokladem dodržování lidských práv, práva svobodně projevit své názory nebo víru
- učitel vede žáka k respektování a toleranci náboženské, kulturní a národnostní odlišnosti jiných národů

Kompetence pracovní

- učitel vede žáka ke schopnosti využívat osvojených znalostí, vědomostí a schopností k zapojení do pracovního procesu s vědomím, že hodnota lidské práce není měřitelná pouze výkonem
- žák je učitelem veden k poznání, že společnost ve svých podnikatelských záměrech musí s ohledem na lidskou solidaritu dávat pracovní příležitosti i

fyzicky nebo mentálně postiženým lidem s přihlédnutím k jejich možnostem a limitům

Průřezová témata

- EGS: globální myšlení a mezinárodní porozumění, kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi, sociální a kulturní odlišnosti mezi národy, srovnávání projevů kultury v evropském a globálním kontextu, pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- MV: citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci, vliv médií na kulturu z hlediska současné i historické perspektivy

5.10.10 Informatika a počítačová grafika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

- Předmět počítačová grafika je v učebním plánu zařazen jako volitelný a měl by navazovat na předmět informatika, který mají zařazený všichni žáci v 5. a 6. ročníku. V předmětu žáci poznají druhy počítačové grafiky, rozvíjíme u nich estetické vnímání.
- Cílem není dokonalé ovládnutí jednotlivých programů, ale kreativní přístup žáků k softwaru tak, aby se sami mohli ve využívání programů zdokonalovat a používat i podobné programy. Při výuce vedeme žáky k využívání legálních programů, seznamujeme je s alternativními freewarovými programy.

Obsahové, časové a organizační vymezení:

- Předmět vyučujeme jednou za týden v hodinovém bloku. Každý žák má v odborné učebně výpočetní techniky svůj počítač, na kterém jsou nainstalovány programy na vektorovou grafiku a Zoner Photo studio na úpravu fotografií. Žáci mají k dispozici též volně šiřitelné programy na práci s grafikou.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- MDV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
  - Vnímání autora mediálních sdělení
  - Fungování a vliv médií ve společnosti
  - Tvorba mediálního sdělení
  - Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich rozhodování, připravujeme je na celoživotní učení.
- Podporujeme samostatnost a tvořivost.
- Ve výuce se zaměřujeme přednostně na činnostní vyučování dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.
- Sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků, oceňujeme jejich pokrok, učíme trpělivosti a povzbuzujeme je.
- Vyžadujeme dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech.

Kompetence k řešení problémů:

- Učíme žáky nebát se problémů. Vytváříme praktické problémové úlohy a situace, učíme žáky prakticky problémy řešit.
- Zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.

Kompetence komunikativní:

- Klademe důraz na kulturní úroveň komunikace.
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme přátelskou atmosféru.
- Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují a pomáhají si.

Kompetence občanské

- V rámci svých předmětů a své působnosti seznamujeme žáky s právními normami.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí.
- Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
- Při výuce vytváříme tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, vedeme žáky k přizpůsobení se novým pracovním podmínkám.
- Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností.
- Vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky a vybavení. Netolerujeme nevhodné zacházení s nimi.
- Umožňujeme žákům prezentovat výsledek své práce.

5.10.11 Mediální výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

- Předmět mediální výchova je volitelný předmět pro 9. ročník, navazující na obory Informační a komunikační technologie, Člověk a společnost a Jazyk a jazyková komunikace. Mediální výchova je samostatným průřezovým tématem RVP.
- Cíle: Rozvíjet schopnost analytického myšlení v oblasti mediálních obsahů. Získat představu o roli médií ve společenských situacích. Osvojit komunikační schopnosti a dovednosti. Rozvíjení citlivosti k předsudkům a zjednodušujícím soudům. Rozpoznávat bulvární a seriózní obsah mediálních sdělení. Rozvíjení kritického myšlení.

Časové a organizační vymezení předmětu:

- Výuka probíhá formou volitelného předmětu 2 hodiny týdně v počítačové učebně

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

- Učíme žáky vyhledávat a třídit informace z internetových, tiskových a mediálních zdrojů
- Vedeme žáky k analytickému myšlení

Kompetence k řešení problému:

- Učíme žáky schopnosti práce ve skupině
- Podporujeme žáky k využívání moderních technologií k řešení problému

Kompetence komunikační:

- Žáci jsou vedeni ke správnému, spisovnému a kultivovanému vyjadřování
- Učíme žáky vystupovat před spolužáky

Kompetence sociální a personální:

- Využíváme skupinové práce pro osvojení návyků týmové spolupráce
- Učíme žáky etickému a kulturnímu chování

Kompetence občanské:

- Učíme žáky toleranci, empatii a pokoře vůči ostatním jedincům

Kompetence pracovní:

- Vedeme žáky k efektivní pracovní morálce a práci
- Žáci hodnotí práci svou i ostatních spolužáků

Průřezová témata

- OSV

- Komunikace
- Mezilidské vztahy
- Hodnoty, postoje, praktická etika
- Kreativita
- **VDO**
  - Občan, občanská společnost a stát
- **MKV**
  - Lidské vztahy
  - Multikulturalita

5.11 Předmět speciálně pedagogické péče

5.11.1 Charakteristika předmětu speciálně pedagogické péče a jeho odborné zajištění

Účelem tohoto podpůrného opatření je podpora žáků, kteří z důvodů svých speciálních vzdělávacích potřeb nemohou dosahovat srovnatelných výsledků ve vzdělávání. Předměty speciálně pedagogické péče mohou zajistit kompenzaci obtíží žáka, přispět ke kvalitnímu vzdělání žáka s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám. Škola vychází z § 19, § 23 odst. 3 a § 26 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a z ustanovení Přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Předmět speciálně pedagogické péče je zajišťován pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky, speciálními pedagogy školy nebo školského poradenského zařízení při dodržení nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin, přičemž *ve druhém stupni podpory je zaměřen na nápravy v oblasti logopedických obtíží, řečové výchovy, specifických poruch učení, rozvoj grafomotorických dovedností, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, zdravotní tělesné výchovy, nácvik sociální komunikace*. Ve třetím stupni podpory zahrnuje předměty speciálně pedagogické péče uvedené ve druhém stupni podpůrných opatření, doplněné např. o zrakovou stimulaci, bazální stimulaci u žáků s mentálním postižením, práci s optickými pomůckami, logopedickou péči, u žáků, kteří nemohou vnímat řeč sluchem, se věnuje rozvíjení sluchového vnímání, odezírání, rozumění mluvené řeči a její produkci, českému znakovému jazyku, dále se věnuje prostorové orientaci, případně dalším oblastem speciálně pedagogické péče. Ve čtvrtém stupni podpory je předmět speciálně pedagogické péče zaměřen na oblasti předmětů speciálně pedagogické péče ve druhém i třetím stupni podpůrných opatření a dále na český znakový jazyk, prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, na prostorovou orientaci, na samostatný pohyb zrakově postižených, na práci s optickými pomůckami, na Braillovo písmo, na bazální stimulaci u žáků s kombinovanými vadami, případně vychází z dalších obtíží žáků, které vyplývají z charakteru jejich zdravotních obtíží. V pátém stupni podpory vychází předmět speciálně pedagogické péče ze specifík obtíží žáka, je stanoven SPC.

Organizace vzdělávání při poskytování podpůrného opatření spočívajícího v odborném zajištění předmětu speciálně pedagogické péče

Výuka předmětu speciálně pedagogické péče (dále jen PSPP) probíhá podle stupně podpůrných opatření:

2. stupeň – 1 hodina/týden
3. stupeň – 3 hodiny/týden
4. stupeň – 3 hodiny/týden
5. stupeň – 4 hodiny/týden

Omezením je dodržení nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin, kterým je naplněno ustanovení § 26 školského zákona, který tyto počty pro jednotlivé RVP stanoví. U základního vzdělávání navíc stanoví i limity pro jednotlivé ročníky:

1. – 2. ročník nejvýše 22 povinných vyučovacích hodin týdně
3. – 5. ročník nejvýše 26 povinných vyučovacích hodin týdně
6. a 7. ročník nejvýše 30 povinných vyučovacích hodin týdně
8. a 9. ročník nejvýše 32 povinných vyučovacích hodin týdně

Pokud školské poradenské zařízení doporučí žákovi jako podpůrné opatření jednu hodinu předmětu speciálně pedagogické péče v prvním ročníku, je možné ji vyučovat nad rámec hodin, které má tento žák v rozvrhu, neboť je to jeho 21. hodina, což je méně než zákonem stanovená maximální týdenní hodinová dotace. Stejně tak by tomu bylo i u doporučení dvou hodin předmětu speciálně pedagogické péče. Teprve v případě doporučení tří hodin předmětu speciálně pedagogické péče by musela být jedna hodina realizována místo některé hodiny v rozvrhu žáka, neboť jinak by došlo k překročení zákonem stanovené maximální týdenní hodinové dotace. V takovém případě se uplatní ustanovení vyhlášky č. 27/2016 Sb., kde je v příloze č. 1 uvedeno, že se hodiny speciálně pedagogické péče čerpají z disponibilní časové dotace. V tomto případě je jediná volba, a to je využití jedné hodiny vyučovacího předmětu český jazyk, o kterou byla minimální časová dotace tohoto předmětu v prvním ročníku posílena, pokud školské poradenské zařízení nedoporučí jinak.

Pokud školské poradenské zařízení doporučí žákovi jako podpůrné opatření jednu, dvě nebo tři hodiny předmětu speciálně pedagogické péče v pátém ročníku, budou tyto hodiny probíhat vždy místo některé vyučovacích hodiny, neboť učební plán v tomto modelu v pátém ročníku využívá týdenní maxima. Při rozhodování, o které vyučovacích hodiny se bude jednat, je na výběr

ze čtyř vyučovacích hodin, tj. Český jazyk, Matematika, Informační a komunikační technologie a Přírodověda, pokud školské poradenské zařízení nedoporučí jinak. V případech, kdy po splnění podmínky nepřekročení maximální týdenní hodinové dotace v ročníku a případném využití celé disponibilní časové dotace v daném ročníku nelze zajistit realizaci předmětu speciálně pedagogické péče, musí být využita i minimální časová dotace. V každém případě však nesmí být překročena maximální týdenní časová dotace stanovená zákonem.

Předmět PSPP je možno zařadit:

A) jako vyučovací předmět

- od 2. stupně podpůrných opatření,
- je realizován z disponibilních hodin.

PSPP může vyučovat na I. stupni učitel/ka, který získal/a kvalifikaci podle § 7 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů.

Na II. stupni učitel/ka, který získal/a kvalifikaci podle § 8 odst. 2 zákona č. 563/2004, ve znění pozdějších předpisů.

B) jako „nápravy“

- od 2. stupně podpůrných opatření,
- PSPP v této formě nemá osnovy, není uveden na vysvědčení, nehodnotí se,
- je realizován z disponibilních hodin nebo nad rámec výuky při dodržení maximálního počtu povinných vyučovacích hodin.

PSPP může vyučovat na I. stupni učitel/ka, který získal/a kvalifikaci, viz bod A). Dále speciální pedagog/pedagožka dle § 18 zákona č. 563/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a psycholog/psycholožka dle §19 zákona č. 563/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a výjimečně i asistent/ka dyslektické nápravy, není-li k dispozici kvalifikovaný/á vyučující.

Zajištění PSPP u konkrétních žáků je vždy podmíněno doporučením školského poradenského zařízení. Toto doporučení bude obsahovat kromě údaje o zařazení PSPP, počet hodin výuky PSPP a kód NFN (normované finanční náročnosti), který ředitel školy uvede do školské matriky v rámci předávání individuálních dat ze školních matrik, aby mu mohly být přiznány finanční prostředky na realizaci výuky PSPP.

Pedagogická intervence:

1. Doučování

- vyučuje pedagogický pracovník,
- realizuje se zcela nad rámec vyučování.

2. Příprava na vyučování

- pomoc při vypracovávání domácích úkolů,
- může být zabezpečena i vychovatelkou školní družiny či asistentem pedagoga,
- realizuje se nad rámec výuky, ale i v rámci školní družiny.

5.11.2 Výchovné a vzdělávací strategie

5.11.2.1 Kompetence k učení

Učitel pomáhá žákům nalézt vhodné způsoby a metody pro efektivní učení.

5.11.2.2 Kompetence k řešení problémů

Učitel pomáhá žákům přistupovat k řešení problému tvořivě. Vede žáky k osvojení si dovednosti vyhledávat vhodné informace, třídit je, zpracovávat a využívat při řešení daného úkolu.

5.11.2.3 Kompetence komunikativní

Rozvíjí komunikační dovednosti žáků – dovednost formulovat a vyjadřovat myšlenky a názory. Poskytuje žákům možnost využívat ke komunikaci vhodných technologií, osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků, tvořivě je využívat jako nástroj poznání.

5.11.2.4 Kompetence sociální a personální

Učitel rozvíjí individuální a sociální kooperativní dovednosti. Nabízí činnosti, aktivity pro rozvoj sebedůvěry, vlastního sebepojetí, zvyšování sebevědomí

5.11.2.5 Kompetence občanské

Rozvíjí dovednost respektovat názory ostatních a optimálním způsobem prosazovat své. Pomáhá volbou vhodných metod formovat volní a charakterové rysy žáků.

5.11.2.6 Kompetence pracovní

Rozvíjí dovednost efektivně organizovat vlastní práci, Pomáhá nalézat způsoby, jak využívat pracovních dovedností, vědomostí získaných ve škole i mimo ni pro další rozvoj. Žáci jsou vedeni ke zvyšování efektivity při organizování vlastní práce. Vede žáky ke správnému a bezpečnému způsobu používání techniky a vybavení při činnostech.

5.11.3 Průřezová témata

Do předmětů speciálně pedagogické péče nejsou průřezová témata začleněna.

5.11.4 Mezipředmětové souvislosti

Do předmětů speciálně pedagogické péče nejsou mezipředmětové vztahy povinně začleněny.

6 Hodnocení žáků a jejich autoevaluace

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla pro klasifikaci jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání. Dochází k diferencovanému hodnocení žáků na podkladě závěrů vyšetření z PPP.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu – informaci o stupni zvládnuté problematiky a také návod, jak postupovat, aby nedostatky odstranil. Je třeba se zaměřit na oslabování vnější motivace žáka /tj. prostřednictvím známek/ a posilování motivace vnitřní /především žakovým vlastním sebehodnocením/. Zpětná vazba by měla být co největší – kromě učitele by se do procesu měli zapojit i samotní žáci /kooperativní vyučování/.

Hodnocení se bude vztahovat k dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oborech a k utváření klíčových kompetencí.

Způsoby hodnocení – klasifikace

- slovní hodnocení
- kombinace obou způsobů
- bodové hodnocení

6.2 Hodnocení žáků na 1. stupni

- **Český jazyk** – opisy, přepisy, diktáty, doplňovací mluvnická cvičení, samostatná práce do školního sešitu, opakovací čtvrtletní testy. Při slohu hodnotíme bohatost slovní zásoby, správnou formulaci vět, tvoření výstižných vět. Při čtení hodnotíme plynulost a správnost, porozumění a reprodukci čteného textu. Při čtení neporovnáváme žáky mezi sebou, ale hodnotíme pokrok, kterého dosáhli. Hodnotíme také zájem o čtení – besedy o knížkách, čtenářský deník, návštěvy v městské knihovně, pasování na čtenáře / 1. tř./, klíčování /2.tř./, knihovnické minimum /3.-5.tř./, recitační soutěže.
Při psaní hodnotíme používání správných tvarů písma, sklon, úhlednost, čistotu /členění, úprava/.
- **Matematika** – hodnotíme aktivitu, vybrané úkoly v pracovních sešitech, procvičování numerického počítání – pětiminutovky, samostatná práce do školních sešitů, opakovací čtvrtletní testy s bodovým hodnocením, správné řešení slovních úloh – správnost

početní operace, bezchybný výpočet, správně formulovaná odpověď. Při geometrii hodnotíme přesnost a kvalitu rýsování, dodržení zadání, správný zápis bodů, úseček.

- **Prv, PŘ, VI** - ověření znalostí - testy - po probraném souhrnném tématu vycházejícího z učebních plánů příslušných předmětů. Průběžné sebehodnocení žáků při práci s pracovními sešity, prověřování i ústní formou, prezentace skupinové práce, pracovní listy. Hodnotíme také vědomosti, aktivitu, schopnost zpracovat dané téma jako referát /vyhledávání informací a práce s nimi – internet, encyklopedie/, vedení sešitů /úhlednost, správnost, tvůrčí aktivitu/.
- **Hv** - prezentace osvojených písní, zapojení do hudebně - pohybových činností, pracovní listy – samostatná práce, hodnotíme i zájem, snahu o dosažení co nejlepšího výkonu vzhledem k individuálním schopnostem.
- **Vv, PČ** – projekty – skupinové práce (viz. průřezová témata); výstavky na chodbách, nástěnky, účast ve výtvarných soutěžích, hodnotíme i připravenost na hodinu, pomůcky, snahu o samostatnou a tvořivou práci.
- **Tv** - tabulka hodnocení výkonů (atletika, gymnastika), míčové hry, bruslení, plavání, účast v soutěžích, sledování osobních pokroků žáků, hodnotíme i dodržování herních pravidel, ohleduplnost a sportovní chování.

Úroveň znalostí - určit podle schopností žáků, vhodně reagovat na aktuální situaci.

Hodnocení žáků je vykazováno v dokumentaci vyučujícího, v notýsku nebo žákovské knížce, v zápise ze třídní schůzky, metodického sdružení, v písemných pracích, porovnávání výsledků v paralelních třídách - zpětná vazba pro vyučujícího - dbát na individuální přístup – žáci s SPU, nadané děti.

Prezentace dosažené úrovně – tř. schůzky, www. stránky školy, nástěnky na chodbách, projekty prezentované v tisku, informační tabule před školou pro veřejnost, školní kronika, soutěže (výtvarné, recitační, pěvecké, matematické, přírodovědné), testy Cermat – 5. třídy.

Účast ve školních akcích a projektech: Den jazyků, Sběrový den, vystoupení školního pěveckého sboru, Den Země, Školička pro budoucí prvňáčky, výlety a exkurze.

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č.48/2005 Sb.o základním vzdělávání.

Pravidla klasifikace – známka nezahrnuje hodnocení chování, známkováno je pouze probrané a procvičené učivo, do hodnocení se promítají vědomosti, dovednosti, postup práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka. Používá se 5 klasifikačních stupňů. Písemné práce jsou zakládány do složek u vyučujícího a jsou k nahlédnutí – žákovské portfolio. Písemné práce jsou včas oznámeny, aby se žák na ně stihl připravit.

Autoevaluace žáků

- **ČJ, M** – osobní list, ve kterém žák pomocí značek zhodnotí porozumění probraného učiva, aktivity při vyučování a domácí přípravy.
- **Pr, VI, PŘ** - hodnocení stejných kritérií jako v Čj a M v rámci prověřovacích testů, např. poslední úkol.
- **Předměty s výchovným zaměřením** – pomoci žákům sledovat osobní pokroky a vývoj (porovnání: tabulky, výrobky, výkresy).

Žáci od 3. třídy budou vedeni ke slovnímu sebehodnocení (slovní spojení, jednoduchá věta, soubor vět).

Způsob hodnocení a klasifikace žáka s SPU se uplatňuje ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se postižení žáka projevuje.

Pravidla slovního hodnocení – poskytuje konkrétní zpětnou vazbu o průběhu a výsledku práce žáka - /negativní i pozitivní/, hodnotí se osobní pokrok žáka, porovnání jeho aktuálního výkonu s předchozími výsledky práce, dává informace o způsobu dosažení lepších výsledků, hodnocení je adresné a osobně směřuje k žákovi.

Nadané žáky vést ke srovnávání výkonů se žáky v paralelních třídách a doporučit jim oblasti rozšíření vědomostí dle jejich zájmu. Na doporučení učitele účast v soutěžích.

Budeme preferovat spolupráci učitele, rodiče a žáka během konzultačních hodin.

6.3 Hodnocení žáků na 2. stupni

6.3.1 Jazyk a jazyková komunikace

Kritéria pro hodnocení žáků :

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- úroveň komunikačních dovedností
- změny v chování, postojích a dovednostech

Formy hodnocení, ověřování vědomostí a dovedností žáků :

český jazyk (2. stupeň):

výstupy:

- kontrolní diktáty – 6x za rok
- slohové práce – 4x za rok
- písemné práce – 4x za rok
- pravopisná cvičení – průběžně
- ústní zkoušení a mluvený projev – min. 1 za pololetí
- zpracování referátů – 2x za pololetí
- samostatné aktivity a domácí úkoly – průběžně
- projektové a skupinové práce – min. 1 za pololetí

anglický jazyk (1. stupeň):

výstupy:

- kontrolní srovnávací testy – 4x za rok
- projekty – min. 2 za rok
- skupinové práce – tradiční témata /např.: Vánoce, Halloween, Velikonoce/

anglický jazyk (2. stupeň):

- kontrolní testy po skončení každé lekce
- projekty – tematicky ke Dni Země a významným dnům v anglicky mluvících zemích
- skupinové práce – tradiční témata /např.: Vánoce, Halloween, Velikonoce/
- testy a rozhovory /průběžně podle probírané látky/

německý jazyk (2. stupeň):

- kontrolní testy po skončení každé lekce
- projekty - 2 za rok
- testy a rozhovory /průběžně podle probírané látky/
- práce s Evropským jazykovým portfoliem

Dosažené znalosti žáci prezentují v rámci olympiád na úrovni školy a okresu. Účastní se tematicky zaměřených soutěží.

Autoevaluace žáků :

- skupinová a projektová výuka – sebereflexe žáka, skupiny
- individuální práce žáka – písemný rozbor individuálně dosažené úrovně
- vědomostní a dovednostní testy – Cermat, Scio
- práce s výukovými programy
- průběžná celoroční práce s online výukovými jednotkami: Škola za školou, Scio, Kalibro
- rozbor úspěšnosti při přijímacích zkouškách a dalším studiu
- pravidelné konzultace: rodič + žák + učitel /třídní schůzky, konzultační odpoledne, individuální schůzky/

6.3.2 Matematika a její aplikace

Formy prověřování vědomostí žáků:

Průběžné hodnocení :

- písemná forma – desetiminutovky v průběhu probírané látky - od nejjednodušších příkladů po složitější
- ústní forma – slovní definice (vlastními slovy), pochopení postupů, u tabule se slovním doprovodem při postupu výpočtů

Shrnující hodnocení po probrané kapitole :

- písemná forma – dvacetiminutovka – zvládnutí základního učiva, schopnost aplikace jednotlivých pouček a definic v základních příkladech

- individuální prověřování – diferenciací obtížnosti úkolů – řešení i náročnějších problémů nebo naopak s pomocí učitele zvládnout základní cíl

Čtvrtletní písemné práce

vypracovány do 15. 11., 15. 1., 15. 4., 10. 6.

- zvládnutí základního učiva více probíraných kapitol
- písemná práce je bodována:

100 – 90% bodů – výborně

89 - 75% bodů – chvalitebně

74 - 50% bodů – dobře

49 - 25% bodů – dostatečně

24 - 0% bodů – nedostatečně

Prezentace prací :

- modely těles, zpracování statistických údajů, práce s grafy, plány v uvedeném měřítku, úprava rýsování....
- Účast v matematických soutěžích – Pythagoriáda, matematická olympiáda, Klokán....

Forma vykazování :

- metodická sdružení a třídní schůzky
- zpracování tabulky výsledků čtvrtletních prací – procentuální vyjádření chybovosti – s dovětkem, jak procvičit nejasný jev
- tabulka hodnocení žáků – čtvrtletní práce, písemný projev, ústní prověřování znalostí, aktivita při vyučování, plnění povinností (psaní DÚ, úprava sešitu), účast v soutěžích a vložená práce

6.3.3 Informační a komunikační technologie

Kritéria pro hodnocení žáků :

- zvládnutí výstupů v rámci předmětu informatika
- úroveň ovládnutí počítače, softwaru a multimediálních zařízení
- změny v chování, postojích a dovednostech

Formy hodnocení, ověřování vědomostí a dovedností žáků

výstupy:

- krátké písemné práce po dokončení bloku učiva – průběžně
- samostatná prezentace – min. 1 za pololetí
- zpracování referátů – 2x za pololetí
- samostatné aktivity /práce s PC/ – průběžně
- projektové a skupinové práce – min. 1 za pololetí

Prezentace dosažených znalostí

Dosažené vědomosti, dovednosti a znalosti žáci prezentují praktickými pracemi. Podílejí se na životě školy a její prezentaci na veřejnosti. Účastní se tematicky zaměřených soutěží.

Autoevaluace žáků :

- prezentace individuální práce – sebereflexe žáka, reflexe ze strany spolužáků, reflexe ze strany vyučujícího
- skupinová a projektová výuka – sebereflexe žáka, skupiny
- individuální práce žáka – písemný rozbor individuálně dosažené úrovně
- práce s výukovými programy
- průběžná celoroční práce s online výukovými jednotkami: Škola za školou, Scio
- pravidelné konzultace: rodič + žák + učitel /třídní schůzky, konzultační odpoledne, individuální schůzky

6.3.4 Člověk a společnost

Cíle evaluace :

- úspěšné absolvování studia, zvládnutí výstupů ŠVP, rozvoj kompetencí ŠVP
- přiměřená podpora nadaných, ale i problémových, handicapovaných žáků a žáků s SPU (v otázce autoevaluace dochází k diferencování podmínek práce a hodnocení)
- pochopení stěžejních historických událostí
- zařazení do společenského vývoje
- porovnávání historických skutečností
- kritický přístup k událostem

Formy hodnocení, ověřování vědomostí a dovedností žáků :

- znalosti – průběžné hodnocení při práci v hodině (schopnost komunikovat, reagovat na otázky, diskuze)
- referáty, prezentace práce vztahující se k zadanému tématu
- postery – skupinová i individuální práce, projekty
- uplatnění při týmové práci (schopnost komunikace, kooperace...)
- domácí cvičení (práce s informacemi - encyklopedie, internet, odborná literatura)
- průběžné testy

Časový rozvrh evaluace :

výuka bloků učiva bude probíhat v následujících fázích:

- prezentace učiva - referáty, skupinová práce
- opakování a procvičování učiva - testy, průběžné zkoušení
- ověření zvládnutí učiva - písemné práce, miniprojekty
- pochopení a kontrola znalosti pojmů – průběžně
- ústní zkoušení, mluvený projev - 1x za pololetí
- kontrola pochopení historických souvislostí - 5 x za pololetí samostatné aktivity a domácí úkoly – průběžně
- projektové práce – 1 x za pololetí
- shrnutí tématu - test za každým tematickým celkem

Forma vykazování :

- dokumentace vyučujícího
- metodická sdružení
- úspěšnost v soutěžích, při přijímacích zkouškách

Prezentace výsledků

webová prezentace (stránky školy), třídní schůzky, informační tabule před školou

Autoevaluace žáků :

- individuální práce žáka – písemný rozbor individuálně dosažené úrovně
- práce s výukovými programy
- spolupráce ve dvojicích při řešení úkolů
- konfrontace vědomostí získaných ve vyučovacím procesu s přednášejícím /ne učitel/
- účast na olympiádách a jiných soutěžích

- spoluúčast na projektech regionu Novopacka, popř. spádově Jičínska
- skupinová a projektová výuka – sebereflexe žáka, skupiny
- vědomostní a dovednostní testy – Cermat, Scio
- průběžná celoroční práce s online výukovými jednotkami: Škola za školou, Scio, Kalibro

Pravidelné konzultace: rodič + žák + učitel

Třídní schůzky, konzultační odpoledne, individuální schůzky.

6.3.5 Člověk a příroda

Cíle evaluace :

- úspěšné absolvování studia, zvládnutí výstupů ŠVP, rozvoj kompetencí ŠVP
- přiměřená podpora nadaných, ale i problémových, handicapovaných žáků a žáků s SPU (v otázce evaluace dochází k diferencování podmínek práce a hodnocení)

Kritéria pro hodnocení žáků z fyziky, chemie a přírodopisu :

- znalosti – ústní zkoušení, průběžné hodnocení při práci v hodině (schopnost definovat pojmy, reagovat na otázky)
- protokoly – laboratorní cvičení
- referáty, prezentace práce
- postery – skupinová i individuální práce, projekty
- uplatnění při týmové práci (schopnost komunikace, kooperace...)
- seminární práce
- domácí cvičení (pracovní sešit)
- průběžné testy, písemné práce
- modely, manuální výrobky

Časové rozvržení :

výuka bloků učiva bude probíhat v těchto fázích (časové rozvržení odpovídá rozsahu bloku, první dva bloky se prolínají):

- **prezentace učiva:** referáty, seminární práce, modely, manuální výrobky, postery, projekty
- **opakování a procvičování učiva:** testy, průběžné zkoušení, domácí cvičení

- **ověření zvládnutí učiva:** písemné práce, laboratorní cvičení

Charakteristika testů

Fy – používá testy z publikace: Tematické prověrky z učiva fyziky základní školy (J. Bohuněk)

Hodnocení: 90 - 100 % výborně
75 - 89 % chvalitebně
45 - 74 % dobře
25 - 44 % dostatečně
0 - 24 % nedostatečně

Př, Che – používá vlastní bodované testy různého rozsahu i vlastní kritéria hodnocení.

Kritéria pro hodnocení žáků ze zeměpisu :

- zvládnutí výstupů v rámci individuálních možností dítěte
- osvojení geografických poznávacích metod s využitím různých zdrojů informací
- schopnost analýzy a syntézy informací včetně jejich aplikace
- změny v chování, postojích a dovednostech

Formy hodnocení, ověřování vědomostí a dovedností žáků ze zeměpisu

výstupy:

- písemné práce – po dokončení celku /např.: atmosféra, S. Amerika atd./
- testy – kratší celky /např.: orientace na mapě, hlavní města, tematické pojmy/
- ústní zkoušení – minimálně 1x za pololetí
- zpracování referátů – podle individuálního výběru
- projektové a skupinové práce – min. 1x za pololetí

Forma vykazování :

- dokumentace vyučujícího
- úspěšnost v soutěžích, při přijímacích zkouškách

Prezentace výsledků

webová prezentace (stránky školy), třídní schůzky, informační tabule před školou

Autoevaluace žáků :

- skupinová a projektová výuka – sebereflexe žáka, skupiny
- individuální práce žáka – písemný rozbor individuálně dosažené úrovně
- vědomostní a dovednostní testy
- práce s výukovými programy
- rozbor úspěšnosti při přijímacích zkouškách a dalším studiu

6.3.6 Umění a kultura

Hudební výchova

- ověření znalostí po probrání souhrnného tématu vycházejícího z učebních plánů
- prezentace osvojených písní
- referáty z dějin HV
- porovnávání výsledků v paralelních třídách – zpětná vazba pro vyučujícího.
- dbát na individuální přístup.

Informace o hodnocení výsledků :

- pohovor s rodiči
- ŽK
- dokumentace vyučujícího

Autoevaluace :

- účast v pěvecké soutěži Novopacký slavíček
- referáty z dějin HV
- testy v notovém zápisu (názvy not, posuvky, stupnice Dur a moll)
- na vybrané písně zhodnotit rytmus, intonaci, slova

Výtvarná výchova

Formy prověřování vědomostí žáků :

Průběžné hodnocení :

slovní hodnocení každé výtvarné činnosti v hodině hodnotí

- sám autor
- třídní kolektiv

- učitel

podmínkou jsou jasně formulované cíle před započítím práce (dodržení techniky tempery, proporce hlavy, práce se studenými barvami)

(práce nemusí být zcela dokončena, důležité je pochopení principu činnosti a srovnávání s výsledky práce ostatních, vždy hledáme pozitiva a posun kvality činnosti...)

Shrnující hodnocení po probrané kapitole :

- hodnocení i známkou – práce by měla být dokončená – několik jasně formulovaných cílů z předcházejících hodin
- hodnocen přístup a originalita vyjádření, přihlížet k nadání žáka - i nenadaný žák má šanci uspět na výbornou

Prezentace výsledků :

výstavy žakovských prací (i cvičných) v prostorách třídy, školy, mimo školu, účast ve vybraných výtvarných soutěžích

Forma vykazování :

metodické sdružení a třídní schůzky

6.3.7 Člověk a zdraví

Cíle evaluace :

- úspěšné absolvování studia, zvládnutí výstupů ŠVP, rozvoj kompetencí ŠVP
- přiměřená podpora nadaných, ale i problémových, handicapovaných žáků a žáků s SPU (v otázce autoevaluace dochází k diferencování podmínek práce a hodnocení)
- pochopení základních poznatků o zdravém životním stylu
- vybavení dovednostmi pro preventivní ochranu zdraví jednotlivce, skupiny i větších společenství
- přinést podněty pro aktivní ovlivňování zdraví a zdravého prostředí
- odpovědnost za zdraví své i jiných

Formy hodnocení, ověřování vědomostí a dovedností žáků :

- znalosti – průběžné hodnocení při práci v hodině (schopnost komunikovat, reagovat na otázky, diskuze)
- referáty, prezentace práce vztahující se k zadanému tématu
- postery – skupinová i individuální práce, projekty
- uplatnění při týmové práci (schopnost komunikace, kooperace...)
- domácí cvičení (práce s informacemi - encyklopedie, internet, odborná literatura)
- průběžné testy

Časový rozvrh evaluace :

výuka bloků učiva bude probíhat v následujících fázích:

- **prezentace učiva:** referáty, skupinová práce
- **opakování a procvičování učiva:** testy, průběžné zkoušení
- **ověření zvládnutí učiva:** písemné práce, miniprojekty, plakáty

- pochopení a kontrola znalosti pojmů – průběžně
- ústní zkoušení, mluvený projev - 1x za pololetí
- kontrola pochopení historických souvislostí - 5 x za pololetí samostatné aktivity a domácí úkoly – průběžně
- projektové práce – 1 x za pololetí
- shrnutí tématu - test za každým tematickým celkem

Forma vykazování :

- dokumentace vyučujícího
- metodická sdružení
- úspěšnost v soutěžích, při přijímacích zkouškách

Prezentace výsledků

webová prezentace (stránky školy), třídní schůzky, informační tabule před školou

Autoevaluace žáků :

- individuální práce žáka – písemný rozbor individuálně dosažené úrovně
- práce s výukovými programy
- spolupráce ve dvojicích při řešení úkolů
- konfrontace vědomostí získaných ve vyučovacím procesu s přednášejícím /ne učitel/

- účast na olympiádách a jiných soutěžích
- spoluúčast na projektech regionu Novopacka, popř. spádově Jičínska
- skupinová a projektová výuka – sebereflexe žáka, skupiny
- vědomostní a dovednostní testy – Cermat, Scio
- průběžná celoroční práce s online výukovými jednotkami: Škola za školou, Scio, Kalibro

Pravidelné konzultace: rodič + žák + učitel

Třídní schůzky, konzultační odpoledne, individuální schůzky.

6.3.8 Člověk a svět práce

Cíle evaluace :

- úspěšné zvládnutí očekávaných výstupů ŠVP
- rozvoj jednotlivých typů kompetencí, podpora nadaných a talentovaných žáků

Výstupy :

- realizace konkrétních výrobků
- referáty
- prezentace
- projekty

Časové rozvržení :

- výuka bude probíhat v tematických blocích
- v rámci každého tematického celku realizace konkrétních výrobků
- prezentace z exkurzí

Ověřování vědomostí a dovedností :

- získané dovednosti se budou ověřovat na realizaci konkrétních výrobků
- sebehodnocení žáka (žák bude schopen zhodnotit na výrobku, jak zvládl jednotlivé pracovní operace)
- testy a pracovní listy

Způsob vykazování

- úroveň dosažených dovedností a vědomostí bude sumarizována

Využití získaných dat

- na základě získaných dat bude možno měnit náročnost a tím i atraktivitu výrobků

Způsoby prezentace dosažené úrovně :

- výstavka na třídních schůzkách, www stránky školy, nástěnky a vitríny

6.3.9 Povinně volitelné předměty

Informatika

Cíle evaluace :

- úspěšné absolvování studia, zvládnutí výstupů ŠVP, rozvoj kompetencí ŠVP
- přiměřená podpora nadaných, ale i problémových, handicapovaných žáků

Formy hodnocení, ověřování vědomostí a dovedností žáků :

Hodnocení: 90 - 100 % výborně

75 - 89 % chvalitebně

45 - 74 % dobře

25 - 44 % dostatečně

0 - 24 % nedostatečně

- znalosti – průběžné hodnocení při práci v hodině (schopnost komunikovat, reagovat na otázky, diskuze)
- referáty, prezentace práce vztahující se k zadanému tématu
- postery – skupinová i individuální práce, projekty
- uplatnění při týmové práci (schopnost komunikace, kooperace...)
- průběžné testy

Časový rozvrh evaluace :

výuka bloků učiva bude probíhat v následujících fázích:

- prezentace učiva: referáty, skupinová práce
- opakování a procvičování učiva: testy, průběžné zkoušení
- ověření zvládnutí učiva: písemné práce

- pochopení a kontrola znalosti pojmů – průběžně
- ústní zkoušení, mluvený projev - 1x za pololetí
- projektové práce – 1 x za pololetí
- shrnutí tématu - test za každým tematickým celkem

Forma vykazování :

- dokumentace vyučujícího
- metodická sdružení

Autoevaluace žáků :

- individuální práce žáka – písemný rozbor individuálně dosažené úrovně
- práce s výukovými programy
- spolupráce ve dvojicích při řešení úkolů
- skupinová a projektová výuka – sebereflexe žáka, skupiny
- vědomostní a dovednostní testy

Třídní schůzky, konzultační odpoledne, individuální schůzky.

Konverzace z Anglického jazyka

anglická konverzace (2. stupeň):

- pravidelné hodnocení zvládnutí frází a idiomů ústní formou
- kontrolní písemné testy zaměřené na vybrané fráze a gramatiku
- projekty (individuální nebo skupinové) zaměřené na rozvoj žakovských kompetencí (tematicky spjaté s reáliemi anglofonních zemí)

Formy evaluace

- projekty – tematicky ke Dni jazyků, Dni země a významným dnům v anglicky mluvících zemích
- skupinové práce – tradiční témata (Vánoce, Halloween, Velikonoce)
- slohové práce – 1x za pololetí
- testy a rozhovory (průběžně podle probírané látky)

Dosažené znalosti žáci prezentují v rámci olympiád na úrovni školy a okresu. Účastní se tematicky zaměřených soutěží

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb. O základním vzdělávání

Autoevaluace žáků

- skupinová a projektová výuka – sebereflexe žáka a skupiny
- individuální práce žáka – písemný rozbor individuálně dosažené úrovně
- vědomostní a dovednostní testy – Cermat, Scio
- rozbor úspěšnosti při přijímacích zkouškách

Přírodovědná praktika

Cíle evaluace :

- úspěšné absolvování studia, zvládnutí výstupů ŠVP, rozvoj kompetencí ŠVP
- přiměřená podpora nadaných, problémových, handicapovaných žáků a žáků s SPU

Kritéria pro hodnocení žáků z přírodovědných praktik :

- průběžné hodnocení při práci v hodině
- protokoly – laboratorní cvičení
- referáty, prezentace práce
- postery – skupinová i individuální práce, projekty
- uplatnění při týmové práci (schopnost komunikace, kooperace...)
- seminární práce
- domácí cvičení (pracovní sešit)
- modely, manuální výrobky

Prezentace výsledků

webová prezentace (stránky školy), interiér školy (nástěnky), informační tabule před školou

Autoevaluace žáků :

- skupinová a projektová výuka – sebereflexe žáka, skupiny
- práce s výukovými programy
- konzultace: žák – učitel

Nepovinně volitelné předměty

Dopravní výchova

Cíle evaluace :

- úspěšné absolvování studia, rozvoj kompetencí ŠVP
- přiměřená podpora nadaných, ale i handicapovaných žáků

Časový rozvrh evaluace :

výuka bloků učiva bude probíhat v následujících fázích:

- prezentace učiva: referáty, skupinová práce
- ověření zvládnutí učiva: testy, praktické úkoly
- pochopení a kontrola znalosti pojmů – průběžně

Forma vykazování :

- dokumentace vyučujícího

7 AUTOEVALUACE ŠKOLY

Zaměření autoevaluace	Podmínky ke vzdělávání	Spolupráce s rodiči	Výsledky vzdělávání žáků	Personální oblast	Školní klima
Cíle	Udržení stávajících podmínek ke vzdělávání na škole. Soulad ŠVP s RVP.	Zvýšení spolupráce s rodiči. Spokojenost rodičů se školou a ŠVP.	Dosažení co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků.	Stabilizace pedagogického kolektivu a odborný růst pedagogických pracovníků.	Příjemné pracovní prostředí, spokojenost žáků ve škole, pocit jistoty.
Kriteria	Finanční zdroje na zabezpečení	Naplněnost školy v rámci demografie	Postupné zkvalitňování vědomostí a	Vyhledávání, účast DVPP ve výuce.	Žák uplatňující vědomosti a dovednosti

	chodu školy a postupné zkvalitňování mat. tech. základny.	města a individuálních možností rodičů.	dovedností žáků a jejich uplatnění na SŠ.		v konkurenčním prostředí (olympiády, soutěže)
Nástroje	ČŠI – zpráva. Hodnocení zřizovatele. Externí audit.	Rozhovor, dotazník, zápis do prvního ročníku.	Analýza žákovských prací. Celostátní testování. Porovnávání prací žáků s partnerskou školou.	Pozorování. Rozhovor. Vzájemné hospitace. Přehled o vzdělávání. Vyhodnocení portfolia.	Pozorování. Dotazník. Rozhovor.
Časový harmonogram	Průběžně.	2x ročně třídní schůzky konzultace průběžně 1x ročně zápis 1x za 3 roky dotazník	Průběžně.	Průběžně.	1x ročně dotazník Průběžně pozorování a rozhovor.